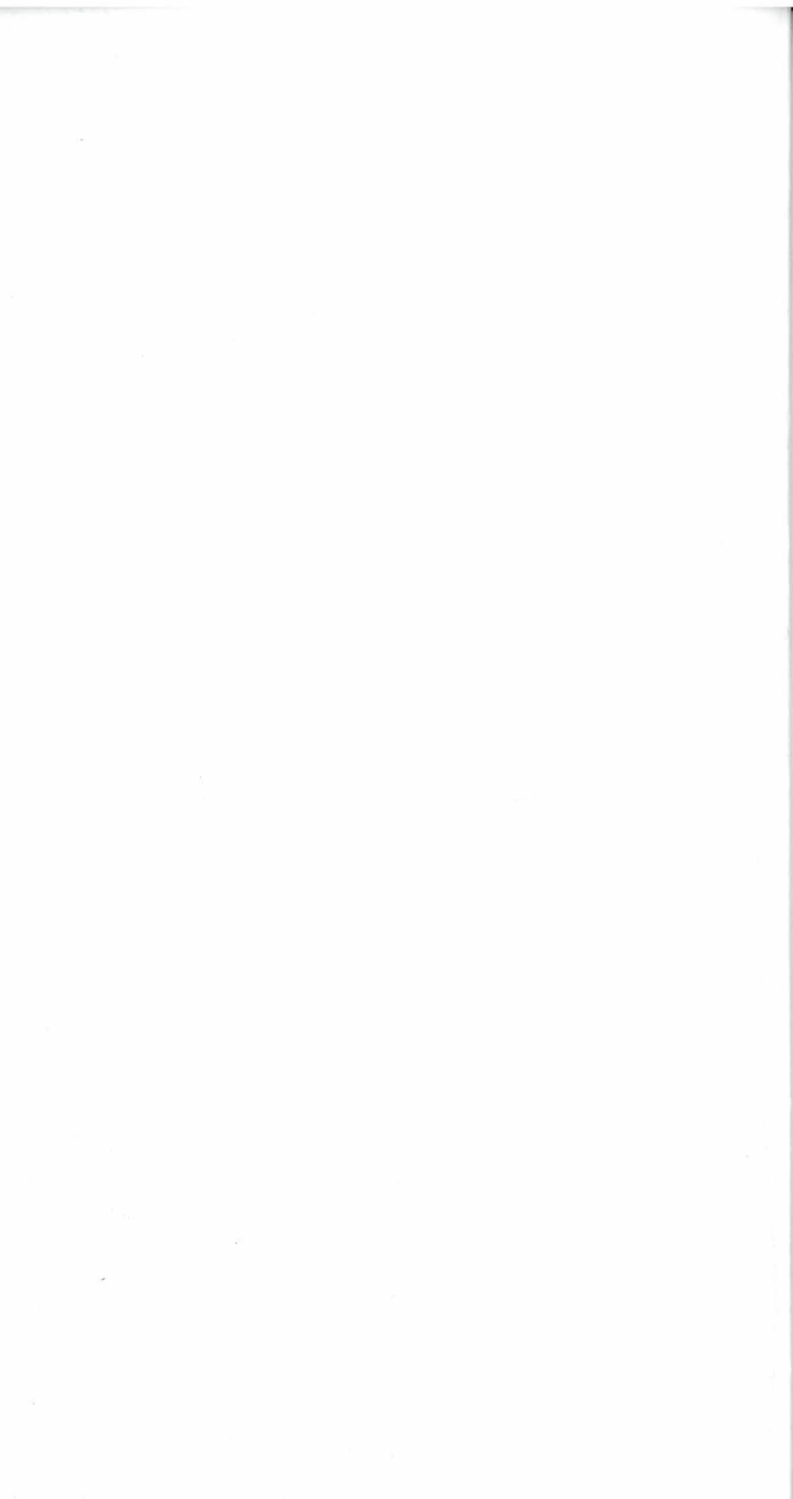

5307
6.24

Todur Zanet

KOORLAŞMIŞ
ATEŞ...

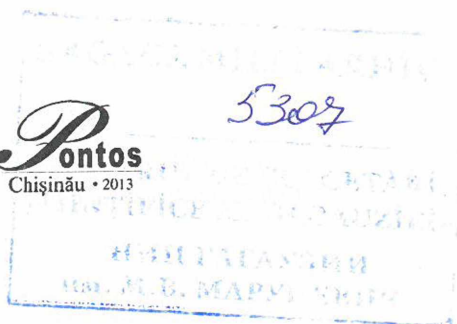
Todur ZANET

KOORLAŞMIŞ ATEŞ...

Peetlär hem çevirmelär

Pontos
Chişinău • 2013

5307

**Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții:
Zanet, Todur.**

Koorlaşmış ateş...: Peetlär hem çevirmelär /
Todur Zanet; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău:
Pontos, 2013 (Tipogr. "Reclama"). – 208 p.

1000 ex.

ISBN 978-9975-51-451-4.

821.512.165(478) -1=00

Z 28

Автор благодарит руководство **КБ "UNIBANK" A.O.**
за финансовую поддержку при издании данной книги

Volumul apare cu susținerea financiară
a **BC "UNIBANK" S.A.**

Kiyat çıkêr Todur ZANETin redaktorluu altında
Kiyadın dizaynı – Ana ZANET

GAGAUZ MİLLİ GİMNI*

Geldi vakıt – bayraa kaldır,
Dalgalatsın lüzgär onu.
Kavalları keskin çaldır,
Duuêr Halkın aydın günü!

Refren:

İnsana lâazım Vatan,
Halkına kalsın damar,
Kanında dedä sesi
Uzaktan evä çeksin.
Bucak`ta dannar açık –
Şannı olsun kardaşlık**.

Zaman kanatları döner
Kıyıp kara bulutları.
Yaşamaya kuvet verer
Ana topraan çöşmeleri.

Refren:

İnsana lâazım Vatan,
Halkına kalsın damar,
Kanında dedä sesi
Uzaktan evä çeksin.
Bucak`ta dannar açık –
Şannı olsun kardaşlık.

* 22 iyül 1990 yılı olan Gagauz Halkın Kongresindä kabledildi.

** Birinci variant: "Bucakta açık dannar –
Kalkınêr Gagauzlar".

BÄN AALEMİN İPİNNÄN KOLVERİLMEDİM

Bän aalemin ipinnän kolverilmedim –
Hep kendimä kendi iplerimi ördüm;
Kimär kerä kösteklendim,
düşüm – ezilmedim,
Dua edip, kalkıp, hep ileri gittim.

Bän aalemin fikirinä esir da olmadım –
Kendi fikirimä kurban hem çorbacı oldum;
Ana-boba nasaatından da hiç atılmadım,
Ama kendi fikirimi da yarattım.

Kendi terimnän yısındım hem yaşadım,
Karannıktan aydınnıklaa geçti yolum;
Yandım, sündüm, hiç bir kerä oflamadım,
Umutlan örüdüm, salt dişlermi gıcırdattım.

Bän aalemin elinnän
hiç sıcak demir taşımadım,
Sık haşlanıp, sancıylan
üürendim onu suultmaa;
Verilmedim, mizlämedim, anırmadım,
Zoor vakıtta beklämedim yardım.

Bän aalemin bir susaanda aşık ta olmadım,
Beni alamadı aalem hırcarlamaa;
Bän yaşadım, nicä düşer adımnadım,
Dooru hem günahker oldum, satılmadım...

Bän bir insan oolu, borçluyum yaşamaa...

14.11.2012

BENDÄ VAR BİR VATAN...

* * *

Bendä var bir Vatan,
Anamnan bobam,
Bir milletim
Hem evim,
Pek paalı bir erim.

10.02.2010

DUA

Allahım,
İsteerim olsun devletim,
Yaşasın yıllarda milletim,
Olsun Ana Dilim – diil bir dilim,
Ama bir somun bütün –
Dün, büün, hergün
Hem şindi, hem sora,
Hem daymaların daymalarında,
Amin!

18.08.2009

ATILMA DİLİNDÄN, HALKIM!

Atılma dilindän, Halkım,
Bän diz çöküp ta yalvarêrim,
Oollarına da ver akıl...
Buna deyni dua ederim.
Atılma dilindän, Halkım!

Bakın da gör: dolay aydın,
ANA DİLİ erdä yaşêêr.
İnan, salt o verer yardım
Açan seni zorba enseer.
Atılma dilindän, Halkım!

Dil varkan – dayma var adın,
Salt ozaman seni sayêrlar,
Hem da açan uşakların
Anaylan bobayı sesleerlär.
Atılma dilindän, Halkım!

Sular gider, gider altın...
Bu toprakta salt dil kalêr!
Zerä dilin – senin kanın,
O yaşamaa kuvet verer.
Atılma dilindän, Halkım!

Atılma dilindän, Halkım!
Bitki sözü sana söleerim,
Oollarına da ver akıl...
Bän diz çöküp ta yalvarêrim:
Atılma dilindän, Halkım!

02. 06. 1989

ZAVALI ANA DİLİM!!!

O, zavalı Ana Dilim,
Artık oldun dilim-dilim.
Seni doorêêr çorbacılar
Hem yok eder yabancılar!

Her taraftan baskı, yalan,
O lafların oldu yaban,
Köklerindän kökledilär,
Yonga-yonga hep yondular.

İçtän da var saklı kurtlar –
İyerlär özünü onnar!
Delim-deşik oldu güüdän –
Ne kalacek bizä dündän?!

Tatlı hem şıralı Sözün mü?
Osa heptän bozuk Üzün mü?
Dedelerdän kalma Cümne mi?
Bir karma-karışık Cümlä mi?

O, zavalı Ana Dilim,
Sän kal bir korafılı kilim.
Düülsün ürääm o sesindän
Hem bayılıym güzelliindän!

13.03.2013

GAGAUZLUK KAYIP MI?

Dili hem dini koruduk.
Şindi dili kuruttuk.
Arada var bir rusşa – o da bozuk!
Kayıp olêr GAGAUZLUK.

19.10.2007. Saat 4-15 gecä.

BİRLİK TÜRKÜSÜ!

Ya toplanın bilä, paalı insannar,
Gitsin cendemä temelsiz kavgalar.
Canımız, üreemiz olmasın dar –
Gagauziyamız bizä deyni var!

Bilä erleştik bu engin Bucakta,
Terimizlän büüttük ekmää tarlada,
Kurduk kasaba, düzdük küüleri,
Hep omuz-omuza gittik ileri.

Buyursun insannar bir büük konuşa,
Tatlı dilimiz kalmasın hiç aşaa.
Her gün şılasın yıldızlar Bucakta:
Gagauziya var aydın Toprakta.

Kasabalarlan küülär burada oldu eş
Kalkındı üülendä dört köşeli Valkaneş,
Ortada var Komrat, Dan erlerindä – Çadır,
Birlik bayraanı yukarı sän kaldır,
Yaşasın burada kardaşlık hem dostluk:
Gagauziyada bitmesin usluluk!!!

29.09.2012

YAŞA, HALKIM!

Gök-Oguz şu dedemiz,
Balkannarı kaplamış,
Duşmannarı ensemiş,
Burada devlet kurmuş.

Eveldän var adetlär:
Hederlez hem Kasım var.
Canavar bizä bakar –
Dedemizdän kalmış bunnar.

Yaşa, yaşa, yaşa benim halkım!
Yaşa, yaşa, yaşa benim halkım!
Yaşa, yaşa, Gagauziyam benim!

Gagauziyam benim,
Benim Oguz milletim,
Yok etmüz seni kimsey –
Kanımızlan birleştik!

Bayrakta beniz maavi,
Hem da var bir Canavar.
Bucakta açık danner –
Kalkındı Gagauzlar.

Yaşa, yaşa, yaşa benim halkım!
Yaşa, yaşa, yaşa benim halkım!
Yaşa, yaşa, Gagauziyam benim!

Birleşip, toplanalım,
Halkımızlan birliktä.
Deyelim biz her zaman:
"Var olsun şanı Vatan!"

Devleti kurduk her zamana –
Yaşasın Gagauzluk!
Maavi renkli bu bayraa –
Binnän yıllara koyduk!

Yaşa, yaşa, yaşa benim halkım!
Yaşa, yaşa, yaşa benim halkım!
Yaşa, yaşa, Gagauziyam benim!

1999

ONUN ADI – ANA BUCAK!

Bu dünnäada var bir toprak –
Geniş onun tarlaları.
Onun adı – Ana Bucak,
Pelin kokêr o kırları.

Halkım benim – pek çalışkan,
O bu topraa gözelletti!
Oldu bizä haliz Vatan –
Tuzlu Bucaan bu erleri!

Dan erindä Güneş duuêr,
Şafkı sever Vatanımı.
Bizim Bayrak dalgalanêr –
Tutuşturêr pak canımı!

Gözâl açêr al güllerin,
Akêr serin çöşmelerin.
Yaşêêr Vatan, yaşêêr Erim –
Bu Gagauziyam benim!

15.01.2013

* * *

Çiziliydin bayrakta
O eski zamannarda.
Geldi eni vakıtlar –
Genä dişti bayraklar.
Alındı Karar, İzin –
Silindi ordan izin.
Geçmişä vardı adın –
Genä sän üsüz kaldın,
Benim paalı Canavarım.

CANIM – VATANIM, GAGAUZİYAM!

Kırlarda koyunnar sürüsü,
Tarlalar – bereket dolusu.
Akêr, şıpırdêêr çöşmelär –
Benim Vatanım bu erlär.

Pek kıvrak Bucakta dolaylar –
Herersi gergefli koraflar.
Hep yaşêêr evelki yortular:
Hem kadınca, hem düz avalar.

Vatanım, dünneydä o erin,
İçindä da benim var evim.
Korunsun yıllarda o Bayraan,
Üselsin göklerä Bucaktan.

Benim Gagauziyam,
Benim Gagauziyam,
Sevgili hem paalı bir halkım.
Gözäl Vatanım, canım – Vatanım,
Var sana üreemdä büük saygım.

01.05.2013

* * *

Etti yalan yazdınız,
Ki Balkandan çekileriz biz...
Altaydan, Altaydan... Altay kırından
Çeketmiş yola DEDEmiz.

ORHONda yazı yaratıp –
Onu dünneyä baaşlayıp.
Sadä son-sonunda
Burayı erleşip.

VATANIM – GAGAUZİYAM!

Gagauziya bizdä
En paalı bu dünneyda.
Pek beeneriz biz seni –
Gül gibi erlerini.

O gözäl küülerini
Tertipli evlerini.
Ya, kıvrak kasabalar –
Gagauziyada var!

Çık kıra – ne dolaylar!
Alaca pek çayırlar!
Tarlalar – dilim-dilim,
Sansın korafılı kilim.

Kaynarcada su kaynêêr –
Yaşamak bizä verer.
Dolaylar şennik dolsun,
Hem Vatan da saa olsun!

23.03.2013

BÄN GAGAUZUM

Bän haliz bir gagauz –
Lafımda durêrim uz,
Yolumda giderim düz
Dooru dooruluaa.

Bän duudum bu toptakta,
Pek paalı bu Bucakta,
Ana tarafım orda,
Umudum hep bobada!

Bän baarêrim: GAGAUZUM!!!
Damardan bän – Gök-Oguzum!
Gagauzum!!! Gagauz! –
Başımı tutêrim uz.

GAGAUZ bän, GAGAUZ!!!

Üreemdän bän pek girgin –
Köklerim benim derin,
Halkıma verdim emin –
Onu korumaa.

Nereyi gitsäm da bän
Kopmadım hiç kökümdän
Hep dönerim evimä,
Baş iilderim dedemä.

Bän baarêrim: GAGAUZUM!!!
Damardan da – Gök-Oguzum!
Gagauzum! Gagauz! -
Başımı tutêrim uz. GAGAUZ!!!

Bän – GAGAUZ!!!

15.09.2012

TE BU BUCAK!

Bucaa baktıynan yıkardan,
Görersin kuş uçuşundan:
Yuva-yuva küüermizi,
Hem da geniş kırlarmızı.

Görersin: var akar sular –
Bereketä damar onnar.
Tekir hem da renkli Bucak,
Bu gözellää sevgiylän bak!

Ya bak nicä arêr dannar –
Bucaamızda parlak onnar.
Gün şafkından kalkêr çillär,
Hem otlarda cıvlêr çillär.

Açêr salkım, kokêr güllär,
Ayna gibi durêr göllär.
Te bu Bucak! Te bu Vatan!
Mayılız biz sana çoktan.

Ey, burada büüyän uşak,
Aşırıda olsan bilä,
Bekleer seni yorgun Bucak –
Uzaktardan toplan evä,
Dönüp hem baş iildip ona,
Kabledecek seni Ana.

23.03.2013

ESKİ BİR DÜŞ

Boz kırlar, kavıllar, boz kurtlar*.
Kenarsız hem dipsiz boz göklär.
Acı pelin kokusu.
Tavlu hayvannar sürüsü.
Sesiz akan derelär
Hem atlı geçän dedelär...

BENİM CANAVAR YORTULARIM...

Hodul hem serbest Canavar,
Sana baş iiltti Dedelär.
Sora geldi "ayılar", "aslannar" –
Yabancı halklardan yabancı inançlar.
Seri sa ilktän unuttular,
Son-sonunda bizdän çaldılar.

Yabancı dinneri sokup fikirä,
Sana verilän kurban erinä,
Seni kendini kurban yaptılar
Boz Kurdum, Boz Beyim, Boz Tanrım, –
Benim serbest Canavarım...

Bana salt kaldın –
Benim Canavar yortularım...

25.05.2005

* kurt – canavar.

* * *

Geniş kırı kaplaardı kavıllar,
Hem uzaktan geçardı atlılar.
Sän sa bakardın hep tepelerdän –
Serbest hem da hodul Boz Canavar.

Aar seslän Aya uluyup,
Yalnızlınnan üz-be-üz buluşup,
Vardın kap-kara karannaa,
Saman Yoluna karışıp...

* * *

Denizin kenarından
Yollandı güneş gökä
Sarı izi, okundan,
Yaardı suyu ikiyä

Üüşerlär dalgalar
Teknenin yannarına,
Sansın geçmiş zamannar –
İsteer girmää içinä.

Varnanın kenarında,
Yaşadım o yılları,
Açan zoorlan dedelär
Bucaa yaptı yolları.

Gördüm o vakıtları –
Evelki gagauzları.

*Hederlez ay, 2010.
Bulgariya, Varna, Bäla.*

**OF, GAGAUZİYAM BENİM
(GAGAUZİYA 2013)**

Of, Gagauziyam benim,
Dün yollarnı senin gezdim.
Nelär olmuş? Nelär gördüm?
Sızlêêr canım! Patlêêr ödüm!

Kesik aaçlar, bozuk yollar,
Katrannan karışık göllär.
Pınar aazlarında otluk –
Su üstündä üzer bokluk.

E küülerin! Bom-boş evlär:
Ne pençerä, ne kapular,
Sökük, daanık, yok örtülär –
Sansın burdan geçmiş cenklär

Üsüz kalmış boş kotlonnar,
Fidannarda – kırık dallar.
Can-cun insan yok aulda,
Kara kayıp var burada.

Çatlak ayna bir içerdä,
Perdä sarkêr – kalmış teldä,
Yuvarlanêr eski patret...
Neyä geldik? Bettän da bet!

Başkan, ya bak nelär olmuş –
Gagauzlar köktän kopmuş!
Kaçan kaçêr aşırıya –
Diri kalmaa, diil paraya!

Yollar taşêr insannardan –
Yok hiç dönän uzaklardan.
Neyä läazım bizä başkan?
Açan olduk biz darmadaan!

5307

Of, Gagauziyam benim,
Sän eridikçä eridin!
İşlär gidärsä hep bölä
Kimin sä olacan? Sölä!

Te etiştik haliz kertää,
Bıçak ta dayandı kemää:
Ya varız biz, ya da ölüm!
Sıra geldi çannar ötsün!!!

14.03.2013

HEP O HALDA KALDIK

Devleti kurmaa istedik, uyandık,
Ona deyni bire-bir kalkındık.
Respublika hem taa ne sa kurduk –
Da durduk, durgunduk, kurulduk,
Sora heptän raatladık,

Yalancı eriflär geldilər, yırandık,
Geeri çekinip, tepinip,
Her şeyä hep kayıl taa olduk
Annaşmalar yapıldı, nelär sa bulduk.
Haliz yollardan tarafta örüdük...

Yola başlamışkan – kaldık o yolda...
Ölä nicä vardık – hep o halda...

26.03.2011

GAGAUZ DİLİN ÜÜREDİCİLERİNÄ

Sizä düştü pek zoor bir ük –
Dilimizi tutmaa Er üzündä.
O ük pek aar, o ük pek büük –
Güçlü kuvet dil sözündä.
Omuzlarnız Sizin çetin,
Makarki görüner – yufka,
Ana dilimizä emin.
Siz verdiniz yaşamakta.
Siz diilsiniz naazlı, fena,
(eter ki uşaklar sevindirsin),
Hem zaabitlär braksın raada,
(hem da para zeedeletsin).
Sizin zaametiniz paasız hem kenarsız,
Bu vakıtta pek zoor üüredici olmaa,
Sizin üreenizdä yaşêêr hep dilimiz!
Hazırım, baş iildip, elinizi öpmää...

19.03.2011

GAGAUZİYANIN ÜÜREDİCİLERİNÄ

Kuvet düşüner sadä kendisini...
Hem herbir başkan hazır vermää izini,
Ezmää, kırmaa Sizleri,
Kapatmaa aydın erleri,*
Düşünmedään zaametini,
Dünü, büünü, geleceeni
Sizi, bizi, Erimizi!..
Onnar hazır bunu yapmaa,
Harşak için trofalamaa...

01.09.2011

* aydın erlär – burada: şkola maanasında.

GAGAUZIYA ÜÜREDİCİLERİNÄ

Dilimizi koruyêrsınız Siz,
Analar-bobalar ayaktaykana,
Üüsüz uşakları bakêrsınız Siz,
Analar-bobalar uzaktaykana.
Şindiyadan hayırsızlık ensämediysä –
Bunu Siz becerdiniz!...
Uşaklar haymana gezmediysa –
Genä Sizin teriniz...

Sizin sayılmadık zaametiniz...

13.03.2010

ANALAR, ANALAR, PAALI ANALAR

Benim anama baaşlêırım

Bizi duudurêrlar sancı içindä,
Seftä yısıdêrlar sıcak güüsündä.
Sevgiylän bakêrlar üzümüzü,
Hep titirerlär üstümüzü.
Biz sa büüyeriz, kocalanêriz,
Yuvamızdan uzaa hep uçêriz .
Hızlı yaşamak kendisi hep akêr.
O yuvada anamız hep beklee.

Analar, analar, paalı analar,
Bizi ayaa kaldıran, analar!
Beladan, kahrından koruyannar,
Gecelerdä hiç göz kıpmayannar,

Analar, analar – hep yayık kanatlar,
Zooru hem ükü üstünä alannar.
Yollarda kalan bakışlar,
Saklıdan damnayan göz yaşlar,
Analar, analar, paalı analar.

Ozaman salt sizi biz annêêrız,
Açan kendimiz da ana hep olêrız,
Açan kundakta düüler bir cancaaz –
Can erindä öter o çancaaz.
Ûrkeriz gecä, aalarkan uşak,
Sallêêrız onu, bakışlar – hep yalpak.
O soluyarkan – sesirgeneriz,
Ne o ana, ozaman biz annêêrız.

Analar ayktaykan, dolaş onnarı,
Erä hiç damnamasın aar yaşları,
Ko şılasın kısmetlän gözlär,
Yalpak laflardan taşsın içerlär.
Brak o gecä sän tatlı uykuyu,
Onnar hep bekleer açalım kapuyu.
Suvazla yanaanı, öp elini,
Prost edecek o hepsiciyni.

Vakıtsız yaşlanêrlar yalpak analar –
Ama genç hep kalêrlar, raatsız o cannar.
Bir buka ettän salt büüderlär bizi –
Kalsın kızımda onun da izi.
Geç kalmayalım saymaa onnarı,
Görelim ayaktaykan – ne mutlu cannarı.
İhtärlärsän da sän, hep kalêrsın küçük.
Analar sa gittiynän – ozaman say büüdük.

29.03.2013,
saat 18-05 – 20-40 arası yazıldı.

"ÇADIR"

Erleştin sän eveldän
Bucak topraklarında.
Bizä kaldın dededän
Sayılasın yıllarda.

Çok işlär gördün Çadır:
Hem aaçlı, hem cenkleri,
Tolu yondu, budadı,
Kuraklar yaktı seni.

Sän Çadır, gözäl Çadır,
Geçirdin pek çok kahrı,
Ama genä kalkındın,
İnsanınnan anıldın.

Ömürün uzun olsun,
Anılmış adın olsun.
Bir filcan şarap kaldır,
Sän Çadır, gözäl Çadır!

Baş urêrım, Canabin,
Ayozlu topraklarına.
Çok yıllar yaşa, sevin
Çalışan insanına.

Burada duudu Çakır
Halkımın en büyük oolu.
İnsana verdi hatır:
Çadırı Allaa koru!

1999

SEVERİM SENİ, PAALI KONGAZIM!

*Kongaza hem kongazılılara,
küüyümün 200-cü yılında, baaşlêêrim*

Kongazım benim, benim paalı küüyüm,
Burada duudum, burada büüdüm,
Sırası geldi uçtum yuvamdan,
Ama atmadım, atmadım seni o canımdan.

Sän da hiç durmadın hep erindä.
Kalkındın insanınnan bilä.
Braktın dünneyä kırnak işlerni
Baaşladın gelecää evellerni.

Çok olduynan evlär, maalelär sän kurdun!
Geldiynän vakıt – duşmandan korundun!
Ekmeklän tuzu payettin dostuna,
Oldun sän bizä en yakın, Büük Ana!

Severim seni, paalı Kongazım!
Can erimdä düüler damarın.
Darsıdıynan dönerim geniş kırlarna,
Baş iildip, girerim o Büük sokaana.

Vererim seläm, alêrim seläm,
Kaarslêêr kapuda anamnan bobam...
Bayıldêr üreemi çannarın o sesi...
Bileerim – akêr taa Yalpuğ deresi...

Severim "Bucaa", severim "BAMı",
"Gagarin" verer bizä şafkını,
Prudlan Çokrak ta hep erindä,
Kaldı izlerim o uzak Türkmendä.

Yalnaak kaçardık toz içindä,
Daa yokkan gidärdik çiydemnerä.
Beklärdik kışı, beklärdik yazı,
Hem dostlardan gelsin bir yazı.

Severim seni, paalı Kongazım!
Yaşasın yıllarda gözäl insanın!
Korunsun hem büüsün ayoz adın –
Kongazım, Kongazım, Kongazım!

Severim seni, paalı Kongazım!

11-17.03.2011

ANA DİLİM

Köklerim – Ana dilim,
Yaşamak bana verdin.
Kahırda cana yardım,
Ana dilimdä emin.

Halkımı erdä tutêrsın
Yaratmaa ihlam verersin.
Sän sevdamsın, sän acım,
Dededän kalan dilim.

Gül gibi öz lafların:
Hem kıvrak, hem gözelim.
Yakışêrlar cümleyä.
Yaraşêrlar dünneyä.

Canabin – temiz çösmä.
Sän – direksin ömürä.
Sän – sancım, Ana dilim.
Toprak üzündä erin.

29. 04. 1986

DÜÜN TÜRKÜSÜ

Horuda yavklu olup,
Kendinä bir eş bulup,
Gençlär sevdaya düştü
Kıza geldi dünürcü.
"Söz" oldu – alındılar!
Baaşışlar baaşılandılar:
Hem leftlär hem "boşçalar",
Hem fistannan gölmeklär.

Peşkirlär baalı çapraz,
Deverdä para bitmäz.
Kızın çizi pek kıvrak
"Bre-bre-bre!" – buna sän bak.
"Yol havası" – sokakta,
Düün durgundu tokatta.
Dökün suyu kazandan –
Kırın kolacı birdän.

Sıra geldi ballamaa,
Gençleri konaklamaa.
Kayınna uzat kaşu –
Bak kezlämääsin kaşu!
Kaynata ada tarla,
Öküzü hem baa da taa.
Çekin gençleri evä –
Bir yumruk salt güveeyä!

Saa olsun çalgıcılar,
Şen hava çalêr onnar:
Kemençä – sansın gelin,
Trubada da ses keskin,
Daulcu urêr "dum-dum" –
Şen geçer bizdä bu düün.
Ha buyurun, düüncülär,
Hiç bitmesin oynnar!!!

Te sıra te çizlemää,
Tablaya para atmaa.
"Biz sizin – siz da bizim!" –
Gençleri söledelim.
"Tuz-ekmek" var ortada,
"Tatlı rakı" – aftada,
Gelecektä – kumatriya,
İ-hi-hi-ya! İ-hi-hi-ya!

Ya getirin kolacı –
İkramnayın saadıcı.
Kresnişaya da ikram –
Sürün onnara filcan.
Ha buyurun saadiçlar,
Şen olsun gözäl gençlär,
Olsun onnarda kismet,
Evlerindä bereket!
Saalık olsun kenarsız –
Kalmasınnar uşaksız!

12.10.2012

DERÄ GİBİ AKÊR ÖMÜR

Derä gibi akêr ömür,
Kimär kerä yavaş, izsiz,
Kimär kerä duruk, sessiz,
Kimär kerä sesli kaynêêr,
Yandan yana aktarılêr,
Düüler kenar arasında,
Hem çarpınêr karasında,
Dalga-dalga süner taştä,
Sansın ürek son atışta...
Derä gibi akêr ömür.

21.11.2012

ZAMANAYÊRSIN, EVİM!

Zamanayêrsin, evim!
Tä, gezä-gezä geldim
Bu yorgun kapularna.
Durma küsülü bana!

Alçalmış üüsek saçaan.
Bezbelli, yıllar açan,
Ük gibi, bastı sana,
Yoktu kim olsun arka.

Çatlamış toprak fırın.
Ömürsüz ihtär salkım.
Dut aacı salt eşerer...
E kimä o dut verer?

Hepsimiz daran-peran.
Yanında anam-bobam,
Yok can-cun aulunda...
Kıpımnar salt aklımda...

Diz çökerim kapuna,
Darsıdın mı ooluna?
Annadım, burda erim!
Çevirmä beni geeri...

06. 07. 1986

DAM

Dört köşeli gözlärlän
Saçak altından,
Dam
Bakêr şişelärlän,
Sansın insan.

O dam yanında
Kazıklan
Sincir kakılı erä,
Sansın köpeklän,
Serbest kapalı bilä.

Bakêrim köpään
Gözlerinnän
Bu aydınnık dünneyä:
"Neçin, insan, sincirlän
Tutêrsın beni erdä?"

20. 06. 1986

YALANNAN OLMAZ YAŞAMAA

Çıklayıp, kıstırdı bukaa
Elimin ekini.
Çöktü serbestlik aşaa,
Duşman ensedi, ensedi.

Yalannan olmaz yaşamaa –
Evlät boyları prost etmäz,
Çekedär sä kan dökülmää,
İstär-istemäz...

01. 1990

MALİ

Mali, mali,
İhtär malim,
Kaar saurardı dışarda.
Enikunu türkü çalardın.
Yıllar uçardı önümdä...

Rökedä sümek yapaa,
İi bıkamazdı dönmaa.
Annadardın nicä askerlär
İnsanı haydardı esirlää.

Kımıldardı gölgelär
Tavanın kirişindä,
Hep geçärdi dedelär
Ömürlü bu içerdän.

Seftä halk masalları
İşittim, mali, sendän.
Geçteki kıpımnarı
Koparêr aklım erdän.

Evelki adetleri
Sıralardın yavaştan.
Olsa nicä onnarı
Uşaama veriyim heptän.

Büüdüm, mali ma, büüdüm,
Memleket, dünnä gördüm.
Ama kış, güçlü türkün,
Aklımda hep büünnän-büün.

28. 03. 1977

* * *

V. Mihalçana

Pek siyrek bir haber
Yolladın sän bana.
Beki yoktu tefter,
Ya vakıt çok yazmaa?
Beki yoktu bir er
Canında dostuna?
Ne hızlı, kafadar,
Diyşiler vakıtlar!

Darsiyêrim, dostum!
Canımda yok raatlık
Hem etişmeer soluum.
Unuttun mu artık?
Haberin - iyi yudum,
Ama o da kısık.
Acaba ne kabaat
Var bendä? Sän annat.
26. 01. 1986

YAŞAYIN ÇOK HEM KISMETLİ

Valera SUFRAYın aylesinä

Görünmeer hiç yardımınız,
Duyêrız, kalmêêrız yalnız,
Hem şükür genä Allaha,
Durêrsınız yanımızda.
Zoorda, toyda hem kahırda
Geler bizä sizdän arka,
Yaşayın çok hem kısmetli,
Olsun ömür da ecelli.
100 yıl geçtiynan, ozaman,
Kaldıralım birär filcan!
12.03.2013

AFET

İhtâr Anam, beni afet,
Ani siirek
Yaşamakta
Yalpak oldum. Haber iyi, bet
Verämedim
Hep uzaktan.

Ani kaarlar, kahır izi,
Kondu kömür
Saçlarına.
Geçän yıllar – derin çizi
Serpti yalpak
Ellerinä.

Ani kaldın evdä yalnız
O dört duvar arasında.
Ani çannar gibi, sessiz,
Öter soluk
İçerlerdä.

Ani hastaykan hoş lafım
Etişmedi
Vakıdında,
Ani donarkan, bir yalın
Yakamadım
Boş kottlonda.

Yıldan-yıla pek zor bulmaa
Ara hızlı
Yaşamakta.
Brakıp işi, gidip sormaa
İki-üç laf
Bir auşamda.

Görmää nicä şılêr kısmet
Senin darsık
Gözlerindä...
İhtâr Anam, beni afet...
Sancı kopêr
Can erimdän.

04.09.1985

LÜZGERLÄR

İçimdä kıvırcık lüzgerlär
Kafeslär kapusu açêr.
Dört köşeli duygular
Canımı bir aullan sarêr.

Dilenciyä verilän paraya
Dostlar sattılar dostluumu,
Duşmannar da girdi araya
Kesmää deyni soluumu.

Ne sa! Ko lüzgerlär hep essin,
İçimdä borannar koparıp,
Köpeklär da ko hep salsın,
Dişlerni üfkedän falayıp.

Vakıtlar bunnarı yok eder,
Lüzgerlär öldürer salmayı.
Yazılı sayfalar salt kalêr,
Vakit koruyêr taşları...

28. 03. 1996

İNSANA LÄÄZİM

İnsana lääzım bir Er,
Neredä Ana bekleer,
Çıkıp küü kenarına
Yaş döker uzun yola.
İnsana lääzım bir Er.

İnsana lääzım bir Ev,
Baca neredä tüter.
Gecteki şafkı, sıcaa
Koruyêrlar duvarlar.
İnsana lääzım bir Ev.

İnsana lääzım Güneş,
Eritsin yalpak ateş
Araya girän buzu,
Donmasın gençlik sözü.
İnsana lääzım Güneş.

İnsana lääzım Ana,
Unutmamaa darsımaa
Bir raatlı yaşamakta
O ihtär yorgun cana.
İnsana lääzım Ana.

İnsana lääzım Vatan,
Halkına kalsın damar,
Kanında dedä sesi
Uzaktan evä çeksın.
İnsana lääzım Vatan.

05.11. 1985

"VAKIT GELDI TAŞ TOPLAMAA..."

Biz hepsimiz beklärdik:
Hadi, te,
Onnar, akıllanıp, devlet verär.
Da biz da çıkalım üzä,
Dua edip,
Hem çalışıp
O devletä.

Ama neyä umut tuttuk?

Gülümseyip,
Bizä deyni
Yaptı onnar kapan.
Hem kaldırıp bizä karşı insan.
Bekleerlär kan içmää,
Aman.

Artık auşam.
Güneş da Batıya battı.
Azdı çıban.
"Vakit geldi taş toplamaa..."
Te genä Dan Eri arêr.
Eni gün dünneyä geler.
Bizä o ne sa getirer...

12. 1989

AAÇLIK

Yaamur yaayardı nerdä sä,
Salt diil Bucaamızda.
Toprak olmuştı kırımsa,
Bitmişti su pınarlarda.

"Toum için kaldı tenä.
Oncaz da aaz, afet.
Uşaam, istämä sän imää,
İnan, hiç yoktu bereket." –

Ana düüler bir kuş gibi.
Nedän bu takaza?
Uşak işitmeer: "Ver imää...
İmää ver, mamu... Ver imää..."

Bitti tenä, bitti tozak,
Bitti kabuk fidannarda.
Aman, çirkin bu iş kurak,
Sündü cannar doz-dolayda.

Kim söyleycek: kaç insanı
Başka hiç görmedi tarla?
Kaç uşacıyn annisini
Öpämedi yalpak ana?

Aala, canım, aala...

ÇİZİLÄR

Çoyu yazdı
Hem söledi,
Ani dünnä pek alaca...
Neyä geler bu acaba?
Sanardım – boz, eşil, maavi.
Sanardım, o türlü renkli.
Osa dünnä –
İki çizi...
İki çizi. E diilmi aaz?
Biri – kara. Biri – biyaz.
Ömür uçardı
Tez, ilin.
Bän bilmärdim,
Ne o pelin.
Bän bilmärdim,
Ne o acı.
Bän bilmärdim,
Ne o sancı...

Bana deyardilär: "Sevin!
Bu yaşaman senin – resim!
Açık benizlän yazılı,
Kara rengin hiç yok adı."

Çok yıl bu söz aslı
Bana kısmet verdi.
Ama kıpım yaslı
Ecelimi kesti...

Te ozaman bän annadım,
Ani dünnä iki çizi:
Biri kara – ecel adı,
Biri biyaz – ömür izi...
07. 1986

ŞEN OYNÊÊR GAGAUZLAR

Tarafım – altın başak!
Bereket zengin, ya bak!
Onu büüttü insannar -
Şeremet gagauzlar.

Öter, öter kavallar –
Şen oynêêr gagauzlar!
Sarsılanêr yapılar –
Bu oynêêr gagauzlar!

Burada ayol kızlar –
Karagöz karanfillär!
Açık canı, ürekli,
Bakışları güneşli!

Öter, öter kavallar –
Şen oynêêr gagauzlar!
Şenniktän taşêr düünnär –
Bu oynêêr gagauzlar!

Mancalar tatlı, sıcak –
Utanma, buyur, konak!
Kıvırmalar fırından!
Kavırmalar ateştän!

Taşêr, taşêr filcannar –
Şen oynêêr gagauzlar.
Bey, buyurun, ii dostlar!
Konaklêêr gagauzlar!

26. 12. 1989

DANIŞMAK

Köküm – Oguz kökü!
Kendim da Gök Oguzum!
Buna da pek hodulum!
Kötü, açan Halkım
İstämeer tanımaa
Derin köklerini.
Da sansın bir büülü
Herbir köşedä, tekrarlayıp, söleer:
"Bän gagauzum, ki GAGAM uz"
Düşünmedän, ani
Ki gaga diil burnu,
Ama onun olur olsun
Taa bir fasıl özü...

20. 03. 1989

OTUZ BEŞ YAŞINDAYIM

Yaşlar otuz beş oldu.
Kantara nelär koyuldu?
Bir tarafta – geçmişim,
Öbur tarafta – gelecääm.
İynä da durêr ortada,
Denk geldi kuvetlär...
Geçmiş gelecää enseer.

Yaşlar otuz beş oldu.
Arkada – uşaklık, gençlik,
Aylä, okul, evlenmäk,
Kiyatlar, gazeta, dergi.
Kolverim TV'da ileri.
Maazalarda birkaç boş fiçı...
Dostlarım da küstü kaçı.
Yaşlar otuz beş oldu...

12. 06. 1993

MALİMÄ

Gömärkän sandını
Eşil kapladılar...
Aarama ardını –
Artık uçu tu yıllar.
Ama gecä konêr
Bu zavalı topraa.
Aklım konak olêr
Geçmiş zamannara.

Görerim önümdä
Oguz bayrakların
Eşil düülmesini
Hem Kurt kavasının
Altın şiridini.

Görerim önümdä
Oguz askerini –
Mızrak* ellerindä,
Ateş gözlerindä...
Oklar da pek sivri.

Bir Kartal – kuş gibi
Uçêrlar ileri.
Beygirleri nallı,
Gökädän toz kalktı
Bu nal ötmesindän.

Dalga-dalga üüşer
Her taraftan asker.
Sesi gür uluyêêr,
Dolayları kaplêêr
Asker şu denizi.

* mızrak - kopiyo (rus).

Kara kannar akêr,
Sestän cendem öter,
Cennet ta uluyêr.
Cannar gökâ uçêr
Ecel esmesindän...

Dannar başlêêr armaa,
Kannar – pihtilenmäâ,
Topraa esir aldı
Üüsek eşil otlar...
Uçtu o zamannar...

Ama gecä, kalkıp,
Çıkêrim dışarı.
Da önümdä durêr
Oguz bayrakların
Eşil düülmeleri,

Hem Kurt kavasının
Altın şiritleri...
Hem da senin
Eşil kaplı sandıyn,
Malim...

10. 1989

AKAR YILDIZ

Yıldız mı göktä akêr?
Umut mu beni brakêr?
Ecel mi yakın artık?
Dostlarım oldu kıt.

Dostlarım dostlarım gibi.
Brakıp, uşaklar gitti.
Karım sancıdan oflêêr.
Yıldız sa göktä akêr.

Sän ba, akar yıldız,
Adadın ki kalmam yalnız.
Adadın şen yaşamak.
Yaşamak sa parmak-parmak.

Kahırlar falêêr, ezer,
Borçlarım da erä büker,
Borçlarım ölä çok mu?
Onnara ödek yok mu?

Gecä düşlerim zeetleer.
Uyanêrım – yatak salt ter...
Dışarda sa akar yıldız,
Dünneyi hiç brakmaz yalnız.

02. 1989

HRİSTOZUN YAŞINDAYIM

Hristozun yaşına etiştim,
Arkamda taşıyıp stavrozu.
Sanki ne kimnerä bän verdim,
Savaşıp etişmää Hristozu.

Oldu yolumda isleysi da.
(Var aklımdan geçirmää!)
Köstek ta oldu, kötü da.
(Becermedim korunmaa!)

Verdim halkıma ne vardı,
Annamadım çoyunu.
Yollarda dostsuz da kalardım,
Başarıp yolumu.

Ne yaptı ömürüm benimnän?
Nelerä soktu başımı?
Sadä bän bir bilerim! Onunnan,
Badaşıp, payettik eceli.

Yok, olmaz ömürä gücenmää –
Allahtan verilmiş mürürü!
Kendimdä kabaatı aaramaa
Lääzım, dooru bulup ömürü.

Hristozun yaşına etiştim:
Karaylan biyaz karıştı.
Nända gezersin, benim Ecelim?
Çok mu bana taa kaldı?

1991

ADIMNAR

33 adım Cennetä,
33 adım Cendemä,
Bunnar salt kaldı bendä.
Angısı sanki son adım?
Annadım mı onu? Annadım...

İlk otuzu – ömürüm.
Taa otuzu – günahım.
Üçlän üç ta – benim işlerim.
Sonun kertää da belli,
Lüzgerlär getirer sesleri.

Gecelärlän günnär karıştı,
Onnara yıllar katıldı,
Güneşlär batıya vardı...
Saatlar örüyer yavaş –
Onnar salt bana yoldaş.

Adımnar artık bittilär
Yuttu sesleri göklär...
Suylan doldu izlär,
Avaz da gitti, eridi.
Ne tisi ecelin esmesi?..

Gecelärlän günnär hem yıllar,
Güneşlär, avazlar, batılar,
Göklärlän izlär hem sular,
Kertiklär, ecellär...
Hepsi bunnar:
Adımnar, adımnar, adımnar...

16. 10. 1992

GÜZ

Gargalar – kara katran –
Maavi göktä uçuşêr.
Eşil kalmış bir fidan,
Kalanı çıplak durêr.

Poyrazdan gelmä lüzgär
Kırlarda düzen kurêr.
Boyalı yapraklardan
Alaca koraf kurêr.

09. 1990

SARI GÜZ

Güz. Akıntı.
Sarı esirlik topıraa kapladı.
Sarı yaamurlar sepeler.
Yapraklar şıpırdêr.
Yanêr sarı ateşlär.

Altın küpelär
Gözümün şafkını alêr.
Leftlerin, tekir dünneyä,
Sarı rengini serper.

Poyraz kraacazı dünürcü yollêr,
Ömürä bir çevrä açılêr...

09. 1990

KOORLAŞMIŞ ATEŞ...

* * *

İpsiz baaladın beni kendinä.
Nasıl dönärim kendi evimä?
Belliki kalêrim burda şüpesiz.
Eter ki bakasın maavi gözümä.

10.05.2010

ATEŞLÄN BARUT

Ateşlän barut – durêriz yannaşık.
Cannarmızda sa koor hem kıvılcın!
Nelär yaptık hem da nelär yapamadık:
Aramızda tutuşmasın yangın.

01.11.2007

BİR MAANİ

Kırdan geçti káraca,
Gidip pindi yamaca.
Várdı bir yärcäz bendä,
Gözçezleri karacá.

07.02.2000

* * *

Sular gibi akıp, geldim şu yanına.
Nelär var annadıym, canım, sana!
Çoktan istärdim açıklıym duygularımı –
Brak ilkin sarılıym o boynuna.

05.05.2010

* * *

Ne vardı nicä söylemää sana,
Çıktıynan hepsi ortaya?
Er kalmadı ne bir lafa, ne oyuna –
Brakıp, dedin: "bän diilim boyuna!"

09.04.2010

* * *

Bilerim, tutêrsın hep aklında,
Nicä seftä salkımnar altında
Kaldık ikimiz bakışmakta.
Aldım elini, diidim dudaana,
Öpüşüm kaldı yanaanda...

O vakıdı getirer aklıma,
Altın o üzünün üzük paarmaamda.

05.05.2010

* * *

O seftä, haşlak öpüşün –
Aslıya çıkan bir düşüm.
Canımı tenimdän söktü –
Nelär olêr, sän düşün.

07.12.2011

* * *

Sensiz kaldım bän yalnız!
Diil, ani yalnızım sensiz!
Dünnäada var kız sayısız!
Salt benim yalnızlım mı raatsız!

29.06.2009.

SEVGİLİLÄR VERERLÄR EMİN!

Kuytuda saklandı duygular,
Ayaz hem da saurgunnar,
Kıyamet orada hiç olmaz,
Burada sade var bir ilkyaz...

Hepsicii ko sussun, seslesin –
Sevgililär vererlär Emin!

01.12.2012

* * *

Onun yolu belli,
O bir incä belli
Hem saçları telli,
Maavi da gözleri.
Te bakışı esti –
Kimin o kısmeti?
Belli... belli belli...

16.07.2013

* * *

"Sevda dünneyi tutêr!"- dedin.
O sevdaya verdim emin.
Geldi sıra duygulara –
Sevdamızdan ne vazgeçtin?

28.04.2013

* * *

Esti uzaklardan bir el:*
"Nelär yapêrsın, brak ta gel!"
Öttü telefondan sesin –
Geçmişlerdän uzadılmış bir el.

17.03.2012.

* el – burada: lüzgär maanasında.

* * *

Koorun altında saklanmıştı ateş,
Bu duygudan olduydum şaş-beş.
Kaarlan bilä ayazlar da geldi –
Dolaylar da şaştı, açan olduk eş...

02.02.2012

* * *

Sevda kotlonunda külä bän dönecäm,
Hem ardıma seni da çekecäm,
Ko ikimiz esmen hep yanalım,
Bu sevdayı yıllarlan bekleycäm.

19.02.2012

* * *

Naazlandırma sefaa sevdamızı,
Bu avşam ansızdan büüledi o bizi,
Brak, ko kanaatlan uçsun sonsuzlaa,
Cannarmızda kalcek o izi...

07.05.2013

* * *

Üreemizä ecel çivi kaktı,
O sancılar üreemizi yaktı,
Sevdamızı hazırđık korumaa,
Ama... saburlan raatlık bizi braktı.

05.02.2011

* * *

Gel gençliinä sevgiylän bakıym,
Yaptıklarına açıktan bayılıym,
Zoor mu sana, zorba mı enseer,
Sancını paylaşıym, insan bän olıym...

18.07.2013

* * *

Bu üreemin deli düülmesi,
Yâr güüsündä uslanır.
Onun haşlak öpmesi,
Tersimi çıkarır.

01.07.2010.

* * *

Kaşımında, yanaamda, dudaamda,
Elinin izi kaldı hem da var.
Kaynêêr sevda damarlarda –
Elindän çok izlär canımda kaldılar.
29.04.2012.

* * *

Beni hiç yok gözün görmää,
O sevdanı istämeersin duymaa.
Geçsin yıllar – da gör ne yanıldın,
Sevda ateşindä sän sakındın yanmaa...
17.07.2013

* * *

Seni tanısam içindän,
Kurban olacam canına,
Verilecäm, bayılcam –
Ne mutlu senin canına!

05.12.2011

* * *

Beni tutmêêr artık uykular.
Brakıp, gitti raatlıklar.
Külä döndü o sevdam,
Sän sa sorêrsın: "Nedän bu izlär?"

10.06.2013

* * *

Sana "Gel, kal!" demää
sanêrsın pek kolay mı?
Ama "Brak, git!" demää
bundan da zor, ölä mi?
26.02.2012

* * *

Sevmenin da, sevilmenin da bir paası var.
Onnarı bilän mi kısmetli, osa bilmeyän mi?
26.02.2012

* * *

Seni ölä sevdilär mi?
Yanında diz çöküp durdular mı?
Sevdadan, duygudan elini öptülär mi?
Yıllar geçtiynän aaradılar mı?
"Seni severim!" dedilär mi, söledilär mi,
Ba-a-a-a-rdılar mı???

29.04.2011

* * *

Sevda baygındı mı, tuzluydu mu –
Annamadık.
Yakardı mı, tatlıydı mı –
Duyamadık.
Ballıydı mı, telliydi mi –
Bilämedik.
Yanardı mı, sünärdi mi –
Görämedik... yaşamadık... yanamadık...

21.04.2012

* * *

Senin ilk öpüşün
Bana deyni bitki oldu.
Aslı oldu fasıl düşüm...
Nelär yapêrsın? – ya, düşün...

07.11.2011

* * *

Seni düşümdä da görsäm,
Aynımda da
Hep ölä titirerim canımnan bilä.
Elinä salt diysäm,
Yanında salt gitsäm,
Salt kalıym seninnän bölä.

20.11.2012

SEVDADAN MAHMURLUK

Sarfoş olduk o sevdadan,
Ani geldiği ansızdan
Orak ayın ortasında:
Karşılıklı – ikimizä.
Atıp bizi bir ateşä,
Sona, gökâ,
Kıyametä...

O sevdanın sarfoşluundan,
Gel tez da boz mahmurluumu,
Ani kaldı o artlardan
Tatlı, büülü şerbetlerdän,
Bendän,
Sendän,
İkimizdän...

09.07.2011

* * *

Eleer göklär kaarı erä,
O erleşer sepä-sepä:
Aaca, evä, kürtünnerä,
Senin kara kirpiklernä,
Abaların ennerinä
Hem da yalpak ellerinä..

Baktım çakır gözlerinä,
"Buyur da gel evlerimä!
Anam versin o çembri,
Da kapansın yollar geeri..."
Ko elensin kaarlar erä,
Hem erleşsin sapä-sepä.

30.12.2011

YAAMURLAR TAA SÜNDÜRMEDÄÄN ATEŞLERİ

Canımı taşlan düüdü tolu,
Açan gözlerin yaşlan doldu...
Yaşlar hazır, hazır fişkırmaa
(yok nelerä maana da bulmaa)...
Arkani dönüp, ansızdan sän gittin,
Bileerim – bunda kabaatlıyım kendim,
(sevdadan, lafından mı – dindim?)...

Köşedän kıvırıp, kaybeldin,
Afetmedin, afetmedin –
hiç afedämedin.

Yatalak oldum duyguma
Şaşêrim kabaatıma
Sevda içindä düünerim,
yanêrim, donêrim.
Acılardan kıvranêrim,
Geeri dönmeni yalvarêrim...

Gel da seslä o üürek ne düüler –
Atışları koorları fırladêr,
Kıvılcınnan çakêr...

Senin için yaktım ateşi –
Yolunu gecedä göräsin deyni...
Senin için akan sulara girecäm,
onnarı sevdamnan durgudacam,
Sevdanda buulacam –
İşidermisin!?!

İşit hem tez dön geeri,
Yaamurlar taa sündürmedään ateşleri..

19.02.2012

BİR DÜŞ

Gelärdi o bana karşı:
Gaytan gibi kara kaşı,
Dartıylan örtülü başı,
Parmacında üzük taşı.

Boynusunda var leftleri,
Bileklerde – blezikleri.
Kız basması belceezindä,
Hem al gülcöz elceezindä.

Saçlar kara, gözlär kara,
Attı bakışını bana.
"Ya dur, Mari Kızçaz!- dedim.-
Sän temirä gibi geldin!"

Gülümseyip, baktın aşaa,
Da yollandın gitmää aşaa.
Kaldım yalnız bu sokakta –
Dübüdüz aar yalnızlıkta.

31.01.2011

SÄN, MARI DÜNNÄÄ GÖZELİ

Sän, Mari Dünnää Gözeli,
Aldın gözümün şafkını.
Neçin bana salladın elini,
Neçin attın bakışı?!

Neçin gördüm o biyaz tenini,
Näädän geçtin yolumu?
Neredän karşıladım bu falcı dilberi,
Neçin kesti önümü?

05.02.2011

DELEERSİN DUYGUDAN GECELÄR

Brak buyursun ilkyaz aula –
O geldi hiç urmadaan daula!
Güneşlän bilä kondu küülerä,
Almaya, kirezä, güllerä...

Kur onara sofrä başçada –
Koy orayı ne var boşçada,
Donatsın kolacı al güllär,
Çalgıcı da olsun bülbüllär...

Hiç olmasın yabancı konušta.
İlkyazlan güneş kurulsun karşıda,
Beni da oturt yanına –
Yakışsın diyim yanına.

Konuşalım dördümüz bu sabah:
Sän hem bän, Güneşlän İlkyaz.
İlkyazı eşlendir Güneşä –
Ko onnar uçsunnar göklerä.

Seni sa alıym biyaz kolundan,
Öpiim, öpiim o al yanaandan.
Sofradan kalkalım, olalım barabar,
Baaşlansın bizä sevdalar.

Çalsın bülbüllär, bayılsın dolaylar,
Sonsuzlaa dönsünnär sabahlar.
İçilsin şerbetlär, oynansın oynunnar,
Delersin duygudan gecelär.

04. 05. 2010

* * *

Hadi uyu,
Brak bu aslı düşleri,
Ko sonsuzlaa varsinnar...
Gitsinnär ileri...
Raat kalsinnar insannar,
Ani seni sevdilär
Hem da... kimi sän da sevdin
yaşamanda...
30.04.2011, saat 02-20 gecä.

KOLVER YANSIN SEVDA

İlkyaz kondu saçaklara –
damna-damna onnar aalêr ...
Bıktım kızgın bu yaşlara –
kavga aramızda yanêr ...

Kolver canımızda yansın
Sevdamızın al gülleri!
Kolver dolayları sarsın
Duygumuzun bülbülleri!

Ötsün, sonadan ko ötsün,
Saklı duygu üreemizdä,
Yansın, cannarımız yansın,
Külädän bu ateşlerdä.

Sensiz yaşamaycam bän dünneydä,
Sana hep gelecäm, yoldan uurayacam,
Eter biliym, ki var al güllerdä
Bizim o sevdamız... sana hep dönecäm...

01.03.2011

KOORLAŞMIŞ ATEŞ...

Bir laf eter bu yalazı kızıştırmaa!
Bir da bakış atarsan aardıma –
Başlêêrim bän çatır-çatır yanmaa,
Sevda kıvılcını serpip dolaylara.
Uuramaycez bu sevdada kolaylara,
Külädän yanacez kotlonnarda,
Ani yanêrlar günahker olannara.
Ama ilktän hazırım bän
Esmen yanmaa o boynunda,
Duyup nicä düüler ürään,
Biter soluun, yanêr güüdän,
Kurbanım bän duygularna...
Salt duygular olsun temiz.
Da yanacez taa sonunadan ikimiz,
Vakit geldiinän!
Şindi sa ya brak:
Dursun o örtülü koorlar hep raat.
Kalsın bu koorlaşmış ateş ta yalazlı,
Sevda duyguları bizä paalı.
Onuştan yok nedän yanmaa,
Ama,
Bir laf eter bu yalazı kızıştırmaa!

10.2010

* * *

Daalêr yıllarım nicä çil yavrusu.
Yayılêrlar erä – bakırdan dökülän bir su.
Bän sa raatım, durêrim uslu,
Sevdaylan aramızda yok bir da küsü.

27.11.1999

BU AYAZDA YALNIZ BÄN KALDIM

Olasa da olmasa da – sevda duuacek,
Kıvılcından ateşlär yanacek.
Koorlar koorlaşmış kalacek,
Dolaya yalpaklık konacek.

Bil, sevda ateşi kurumsuz yanacek,
Koorların erinä kül kalacek,
İki ürek düülecek bir uurlarda:
Burada, orada, hererlerdä.

Tek sevdaya üçüncü karıştı
Laflan, azarlan kavga kopuştu.
Sündü ateşlär, haşlamêêr yalın...
Bu ayazda yalnız bän kaldım.
06.02.2011

BİL, KÜLLÄR ALTINDA ATEŞ DİNNENER...

Gel kaçarak, al biraz koor,
Tutuştur canında ateşi,
Sora bana genä sän sor:
Hazırım mı bän korumaa ateşi.

Yalazlaşıp, yangına o dönsün,
Sancılardan tutuşsun o güüsün.
Korumaa yalazı, bilerim, pek zoor
Bak kızışınca sünmesin koor.

Küçük koorlardan büyük ateş yollanêr,
Çatırdayıp, kıvılcınnan yanêr.
Bil, küllär altında ateş dinnener –
Sevdaya umudu saklıdan o verer...
07.02.2012

HEM SÄN... HEM BÄN... HEM İKİMİZ...

İlktän braktın, gülmää aldın,
Hep göründü bana ardın,
Da şindi sıkılmış canın,
Dönmmää geeri, geeri isteersin –
Ama nedän tırnaklarını hep kemirersin,
Hem saklıdan dirseklerini dalêêrsin.
Belliki – darsımış canın yalnızlıktan,
Ama kendin sän atıldın o sevdamdan.
Şindi sa hazırsın diz çökmää
hem yalvarmaa,
Alttan başadan prost olmaa!

Neyi isteersin: prost olmaa mı?
Prost etsinnär mi?
Prost etsin mi?
Prost ediim mi?

Allaa hem da onnar biler,
kim sevdandan çatır-çatır yanêr,
hem sän... hem bän... hem ikimiz...
26.02.2012

* * *

İki saat
o yalpak sesin
tatlı sözleri canıma döktü.
Eridim...
Dua da ettim –
Sesin hiç kesilmesin...
Ürääm öteräk düüldü... sündü...
Hem duygumdan atışlar da ürktü...
21.04.1994

ÜRKÜTMÄ BENİM DUYGULARMI!

İikyazlan bilä geldi ansızdan
Göz yaşından da duruk o seveda,
Baldan da tatlı, yollandı güüsümdän,
Sarılıp üreenä, erleşti orada.
Durardı biyaz salkımnar kauklu,
Sansın telli gelinnär stevnuzlaa.
Hep o zaman olduk biz yavklu –
Açıldı sevdamız sonsuzlaa.
İsteerim başım dönsün süzündän,
Hem kesilsin soluum kısmettän.
İsteerim uçmaa üüsek göklerä –
Seninnän kalmaa bütün ömürä.
Şaşsın dolaylar, desin insannar:
“Ne mutlu bu cannar!

Ne mutlu bu cannar!”

Ürkütmä benim duygularmı –
Onnar pek körpä hem yufka.
Bozma benim uykularmı –
Onnar pek tatalı (diil şaka!).
Suvazla başımı, doorut kaşımı,
Eriyım senin diymendän.
Ko bu gecä baaşlasın raatlını
Taa duunca güneş Dan Erindän.
İsteerim başım dönsün süzündän,
Hem kesilsin soluum kısmettän.
İsteerim uçmaa üüsek göklerä –
Seninnän kalmaa bütün ömürä.
Şaşsın dolaylar, desin insannar:
“Ne mutlu bu cannar!

Ne mutlu bu cannar!”

07.05.2013

SEVDAM GİBİ DİLBER Mİ O DÜNNÄÄ

Gel gör o dünneyi,
Ani senin için bän yarattım,
Senin için naazlı kurdum.

Gel gör o sevdayı,
Ani senin için bän korudum.
Senin için salt koorladım.

Gel gör, ama bilerim bän,
Sendä var bir başka dünnää –
O dünneyin sän insanıysın.

Ama sevdan? O var mı orada?
Sevdam gibi dilber mi o dünnää?
O sa o karannık mı? Ver cuvap!
Öldür! yada diri-diri beni sän yak...

26.02.2012

SURVA GECESİNDÄ

Nedän sa kaçardı lüzgär,
Bulutları koolayıp yukarı,
Neçin gittin bendän, yär,
Araya atıp kaarları.
Dönüp, uçardı onnar,
Yoktu kim durgutsun onnarı.
Uzaktan, yakından çancaazlar,
Getirärdi Hêy-hêy sesini.
Te lüzgär da artık uslandı,
Kaarcaazlar da döndü kürtünä,
Ne izlär, ne sevda kalmadı,
Erleştı kaarlar üstünä.

14.01.2010

* * *

İlik denizin dalgası,
Serin lüzgerin esmesinnän,
Suvazlardı yalpak tenini –
Elimnän, elimnän, elimnän...

28.06.2012

GÜMBÜRDEER ÜRÄÄM GÜÜSÜMDÄ

Yabancıyım artık kendimä,
Ürääm uymêêr hiç derdimä,
Derdim sa – senin suulmuş o sevdan,
Nedän gittin o avşam!?
Daar oldu odalar ansızdan,
Etişmeer soluum baskıdan,
Gümbürdeer ürääm güüsümdä,
Bulamêêrim er kendimä, dışarda, içerdä.
Yalnız kaldım bu ara,
Kapanmadım taa yollara.
Gel sevdayı burada sän aara,
Kalmasın arada bir ara.
Yanık sevdanın külleri,
Tozlamasın gülleri,
Konsun cannara, kurbannara.

Ötsün dolayda kuşlar,
Açsın kırmızı güllär:
Solmasın ne sarılar,
Ne biyazlar, ne allar...

Yalvarêrim: gel, aara,
Vermeyelim sevdaya bir ara...

26.02.2012

* * *

Sevda için yazarken – yaz ölä,
Ani göklär da çatlasın,
Dünnä şaşsın
Duygularna...

26. 06. 1990

İZİN VER...

Yavaş yaayardı çiçeklär –
O ilkyazın ortasında.
Bilä düülärdi üreklär –
Sevdamızın yalazında.

Laflarını bän yınandım –
Tatlıydı pek o sözlerin!
Dönärdi yavaştan başım,
Yalpaklıyndan fit eridim!

İzin ver bän yalnız kalıym
Seninnän bu gecelerdä.
Duygularna kurban olıym –
Kismet oku gözlerimdä.

Ko o elin yastık olsun
Bana, gecä arasında.
İşit nicä düüler canım
Sevdamızın kantarında.

O sevdayı duymaa deyni,
Yıllar geçti aramızdan.
Urdu göklär ikimizi –
Büün da yanêrız sevdadan.

İkimizä en büyük temel
Uşaklarmız – yan içerdä.
Sevdamıza uzat bir el –
Ko diz çöksün önümüzä.

İzin ver bän yalnız kalıym
Seninnän bu gecelerdä.
Duygularna kurban olıym –
Kismet oku gözlerimdä.

Ko o elin yastık olsun
Bana, gecä arasında.
İşit nicä düüler canım
Sevdamızın kantarında.

01.05.2013

ÜREEMİN ENİ SAABİSİ VAR

Sän gittin, fırladın o avşam,
Sandın yap-yalnız kalacam,
Sandın kaybın kaybı olacam,
Su yanında – susuz yanacam...
Sandın üreemä kraa konacek,
Haşlak duygumu kaar saracek.
Osa ölä – bän diilim yalnız,
Can erimi buldu bir yıldız.
Şindi raatım artık, istediin kadar baar,
Üreemdä sevdalar, bildiin gibi, var
Üreemdä kenarsız duygular:
Üreemin saabisi – eni yär.

07.12.2012

BÄN AYAKTAYIM!!!

Yınanardım hepsini birdän,
Sanardım dost onnar da halizdän,
En aazdan – onnar bir kafadar.
Osaydı yoldaşmışlar onnar.

Bän sa, kalktım, gittim ileri –
Hiç bir bakış ta atmadım geeri.
Ne oldu onnarlan, kim biler?
Yaşasınnar, diil bän, salt Allaa izin verer!

Geçip, braktılar yalnız zoor yolda:
Acıda, sancıda, bir aar kahırda.
Onnar sandılar kara kayıp olacam –
Bu yolda, canımı toplayıp, canı verecäm.

Braktılar hem sıklık çaldılar,
Büük havezlän keefä baktılar,
Sandılar ayakta kaldılar –
Hepsi önümdä dizçä onnar.

Yanıldılar hiç annamadılar!
Anaamaa da istämedilär.
Bän ayaktayım! Ko gelsinnär
Görsünnär, baksınnar,
hepsicii ko şaşsınnar!

Geçip, braktılar yalnız zoor yolda
Acıda, sancıda, bir aar kahırda.
Onnar sandılar kara kayıp olacam –
Bu yolda, canımı toplayıp, canı verecäm.

Bän ayaktayım!!!

29. 01. 2012

* * *

Kanatları Kassiopeyâ yaymış –
Tez alatlêêr uçmaa.
Orion biraz geç kalmış –
Savaşêr onu etişmäâ.

Ay siireder yarışı –
Havezli yardımcı olmaa.
Yaarın güneş çıkacak karşı,
Savaşıp onnarı saklamaa.

Ama genä avşam gelecek
(gündüzü diiştirer gecä).
Göklerdä yıldızlar şılaycek,
Umudu verip Sizlerä.

IV. 1998

* * *

Üfkelenip, çıkıp gittin. O gün
Omuzumda kaldı ükün.
Bu ayazda, ateşlerdän beter,
Yanêrim bän, yanêr fener.
Poyrazlardan gelän gecä
Hiç brakmêêr şans bizä, güzä.
Kış kapattı pek ansızdan,
Kaldık Gazeta hem da bän.
Sän üfkeli çıktın.
Bunda benim salt kabaatım.
Seni severim, işimi bırakıp,
Ama... bendä hiç kalmadı vakıt...

27. 11. 1999

KALDI DAMGALAR DUVARDA

Yaamurun oku, bir damgaylan,
Sarı yapraa kaktı duvara.
Güz geldi o titsi lüzgärlän,
Saurdup yazı pek uzaa.

İstämeerim yaz kaybelsin,
Ona koyuldu büük paa.
Direşerim geeri o gelsin,
Ama oklar vazgeçmeer batmaa.

Bu güzü savaştım durgutmaa,
Ensemdä damarlar şişti,
Te yakın onnar patlamaa,
Güz da, brakıp, gitti...

Ama yokmuş uur sevdada,
Kaldı damgalar duvarda.
Kaybeldi geçmişä bu yaz –
Üreemdä yuva yapmıştı ayaz.

18.04.2013

İKİLİ PEET

İki duygu arasında kaldım,
Bu sevdalı ateşlerdän yandım.
Kavgalar da, baskı da – iki,
İkili ömürün olmaz hiç teki.
O ömürün pek üüsektir üükü –
Sevdanın kaldı salt ükü.

07. 02. 2000

TATYANAYDI ADIN

Yaayardı kaar bizä o gün,
Açan seni seftä gördüm.
Açan seninnän tanıştık,
Yaydan çıkmıştı ok artık.

Olduk bilä, olduk yakın,
O gecelär kaldı aydın.
Düüldü üreklerimiz bilä,
Yaptıklarımız diil naafilä.

Pek şaşırıttı büülü naazın,
Beni heptän esir aldın,
Can erimdä diveç kaldın...
Tatyanaydı senin adın.

06.02.2011

MASALLAR

Uşak gibi bekleirim: masallar
Günün bitkisindä aslı çıkar.
Da sän, benim Mari Kızım,
Olasın isteli yärim.
Da ozaman çiçeklerdän
Sana yorgan dokuyacam,
Sabaa karşı kuş sesindän
Stevnozluunu bän örecäm,
Çiydän boncuk bän takacam.
Saçlarına da örecäm:
Yıldız, bir Ay hem bir mercan...
Masal kalsın yalvaracam.

12. 1990

TERS ÇİFTLÄR PEETİ

Ters çiftlärlän dünnä yaradılı:
Adama deyni karı duumalı,
Adamnaa deyni insannık,
Aydınnaa – karannık.
Karaya läázım biyazı,
İşçiyä – haylazı,
Ayaza – sıcaklar,
Ayoza – şeytannar.
Saalaa sa var hastalık,
Yalana – aslılık.
Acıya – yılaçlar,
Tatlıya – acılar,
Tuza – şekerlär,
Tuzaa – deliklär.
Üreenä – sancılar.
Sevdaya – çekmeklär...
Bu sanki ölä mi,
Osaydı tersinä mi?
Hepsinin var eşi:
Ayın – güneşi,
Gecedä – gündüzlär,
Günahta – duvalar,
Dumanın – ölümü,
Ecelin – ömürü.
Yıldıza – karalar*.
Havaya – havalalar.

Sadä bulmadım bän bir sevda sancısız...
Sevişmək gecemiz kaldı sabahsız.

5.02.2011

* karalar – burada evrendä bulunan "kara deliklär" maanasında.

TUTSAK ETMÄ BENİ

Tutsak etmä beni,
Te uçtu sevdalar,
Sallanêrlar aaçlar
Hem sendi o güllär.
Tutsak etmä beni,
Tutsak etmä beni.

Canımı acıttı
Gözlerdän damnalar,
Gecedä kavgalar.
Silinmüz o sözlär
Canımı acıttı,
Canımı acıttı.

Tutsak etmä beni.
Yok çıkış bu yoldan,
Zeetleneriz çoktan
İkimiz da, aman.
Tutsak etmä beni,
Tutsak etmä beni.

Kal saalcaylan, Canım,
Ko uçsun o yıllar,
Salt kalsın duygular,
O anmak nişannar.
Kal saalcaylan, Canım,
Kal saalcaylan, Canım.

Tutsak etmä beni,
Ver bitki izini,
Ko öpiim elini
Hem kolver sevdiini.
Tutsak etmä beni.
Tutsak etmä beni!

23.04.2000

* * *

Kolver uçsun sevda şu göklerä,
Alıp bizi bir kafadar gibi yola,
Eniletsin orda şıakları,
Naazlı olsun, keskin yansın,
Ya da heptän sünsün...
Tütütmesin.

07. 03. 1991

FLAMBURUN KOKUSU

Flamburun kokusu esti,
Temizlii verip dolaya.
Belli ki, ilkyaz bitti,
Brakıp yolu sevdaya.

Salt becer hem kullan onu
Götür kenarsız cennetä...
Temiz hem gözäl koku
Brakêr sevdayı serbesttä.

Taşsın filcannar sofrada,
Hem mum şılasın yavaş,
Düülsün cannarmız kantarda...
Kalsın tıkaçlı çarşaf,

Noktayı koyup ecelä...

11. 06. 1992

O GECÄ

Ya getir aklına: o gecä
Sardıydı bizi yalpaklıklan.
Ötärdi tır-tır deredä,
Karışıp bülbülün türküsünnän.

Fisirdärdi yalpak sesin,
Urdurup kanımı başıma.
Oldum bän heptän sersem.
Diidiynän dudaan dudaama...

Güüdemdän tepremäk geçti –
Kesildi kuvedim o saat...
Bizä yıldızlar sesetti,
Açan yaklaştı sabah...

Hep ötärdi tır-tır deredä,
Karışıp bülbülün türküsünnän,

Dinnenärdin benim yanımda,
Badaşıp bir tatlı uykuyulan...

05. 07. 1992

* * *

Başımı iilderim
O karıların önündä,
Ani beni sevdilär,
Severlär... seveceklär!!!

30.04 2011, saat 03-03 gecä.

* * *

Yastıyn biyaz meydanında
Yalpak başın nokta gibi,
Hem yaşların damna-damna
Öper kara kirpiklerini.

O öpüşün dadı acı,
Bunu hiç datmadaan duydum.
Can erindä öter sancı:
Nedän beni bela buldun?

Şen dostların dolayında
Sana yardım için durêr,
Bän da geldim bu arada,
Makar gecä evä kuuêr.

Sancınnan sän tek başına...
İşitmeerim hiç lafını –
Salt bakışın baarêr bana:
Tez gel hem al şu sancımı.
12. 11. 1992

* * *

Sän benim gecelerimsin,
Ko onnar masal olsun.
Sän benim gündüzlerimsin,
Ko sevda yastaa konsun.

Hiç saklamêêrim sendän
Pek fasıl bu duygumu:
Hep bekleerim gecedän,
Hep bekleerim gündüzü.
06. 04. 1993

SENDÄ YOK TELEFON

Sana annadıym var nelär...
Ama karıştı herersi.
Sevdaya kurban döküler,
Yalpak lüzgerin esmesi.

Pek korktum bu yalpak esmedän.
Bezbelli, canında senin – buz.
Haber hep bekleerim sendän,
Lüzgärlän kalıp üz-be-üz.

Haberlär kayıbın-kayıbı...
Günnär da geçti diil beş-on.
Çok işlär annadır kalibim,
Ama... sendä yok telefon.

20. 04. 1993

KIPIM GİBİ SEVDA

El verdin –
Aucum bir guguşa diidi!
Göz attın –
Yanaamı bakış şafkı sevdi!
Sesettin –
Kulaamda zümbül pak ötmesi!
Öpüşün –
Akıldan bozar şerbet bir içkisi!..

12.1989

* * *

Seni görmäk için sayêrım saatları.
Onnar damna-damna geçerlär içimdän.
Bekleerim – durgudarız onnarı...
Geldiynän bireri döşeklerdä.

20. 04. 1993

GECÄ BEKÇİSİ

Güz tütünündän perdä
Gecelär dolaya çekti,
Hava da bom-boz göklerde
Yıldızlar izini sildi.

Parfümnän tütün kokusu
Dolaşmıştı daanık saçında.
Kaybeldiydi sevda korkusu,
Sarmaştık artık sevdaya.

Karıştı yastıklar hem çarşaf,
Karıştı ecellär bireri,
Tavanda dokuyardı koraf
Kismetli cannarın düülmesi.

Bu sabaa heptän geç kaldı
Horozun keskin ötmesi...
Bizi uykular kabletti –
Gecä sevişmä bekçisi.

10. 11. 1994

İLK GECÄ

Dedin bana: "Yavaş,
Hiç atlatlama...
Gecä bizdän kaçamaycek artık...
Sabaadan var vakıt
Bizä hem sevdaya.
Ya bak, gecä
Kara şarap gibi
Akêr bu odaya.
Bizi sarıp,
Semeleyip,
Atêr döşeklerä..."

Yudum, yudum,
Hiç atlatlamayıp,
İçtik bu geceyi.
Sabahlara brakıp
Dannar armasını...

11. 11. 1994

* * *

Seni özleirim hepsindän beter.
Bunu toprak hem da göklär biler.
Sän sa gezersin bayraktar gibi.
Bölä sevär mi bir kimsey seni?!

20. 04. 1993

YANGIN

O ellerin iki kanat gibi,
Sarıp, büüledilär beni.
O saçların, sansın yangın,
Tutuşturdu hererciyimi.

Bu yangının yalazından
Yanêrim bän, yanêrsın sän,
Tutuşmêêr salt bu yalından
Çarşaf, yastık hem da yorgan.

Gittikçä kızışêr yangın,
Oda doldu salt kıvılcın,
Hem tavanın kirişindä
Yalınnan karıştı gölgä.

İsteerim bu yangın yansın
Diil salt gecä, diil salt gündüz.
İsteeriz, ko yansın yangın
Gecä-gündüz, gecä-gündüz!

16. 11. 1994

* * *

Kendi elinnän sän kırdın
Onu, ne vardı.
Da sora bekledin yardım.
Kimdän hem nändan?!

09. 1990

ÖLÄ TATLIYSIN SÄN...

Sesin eser telefondan:
"Uura da al beni...
İçim koptu yalnızlıktan...
İsteerim hep göriym seni.

Öpüşünü, ellerini
İsteerim durmadaan duymaa,
Hem da yalpak sözlerini
Susuz yanmış gibi içmää.

Ölä tatlıysin sän, aman!
Seftä dattım bu çöşmeyi.
İçim koptu yalnızlıktan...
Taa tez uura da al beni..."

Sesin kopêr telefondan...

16.11.1994.

* * *

Bana deyni raatsız geçer gecä.
Gündüz da açılêr bir bilmeycä:
O gözlerin umut verer bana,
Ama... Seni adamışlar başkasına.

20. 04. 1993

SONET

Açan geçärdik barabar,
Dünnä dolardı kuş sesi.
Bana gelärdi - yok kenar
O sevdaya... Ama bizi
Artık ecel beklärdi aar.
Titsi elinnän o çizdi
Bir yol – uzun, ulu hem dar.
Canımızdan nicä kesi
O yol geçti,
Brakıp güçlü,
Dolaştırıp hiç yok ucu
Bizim mayıl sevdamızı...

...Uçtu yıllar. Salt aklımda
Uzun o yol. Hem kısmetsiz
İki gölgä yol boyunda.
30. 09. 1985

* * *

Kirpiklerin ucundan
Düştü damnalar.
Bän sandım göklerden
Çiseer yıldızlar.
1992

* * *

Bendän uzak oldun bu auşamda.
Kaldık – gecä hem bän tek başına.
Bän titirerim bu yalnızlıktan.
Gecä şaşêr senin adımına.
20. 04. 1993

* * *

Ne sana genä oldu,
Sendän yok hiç haber.
Sevda mı sündü,
Osa taa mı beter?..

12. 1990

* * *

Ölä da datmadım bu çöşmedän,
Salt metettim onu bän gün-gündän.
Peetlerimi, duygularımı hem canımı
Verdim ona, aaramadaan geerisini.
Sevdim onu, yumup gözlerimi.

Hem büün da hep severim, ama geç,
Bendän o ayırı durar diveç.
Onun kendi yolu var, kısmeti.
Bunu bilärdim, ama, bezbollahi,
Canı yapamadım bän esirli.

Ayırıldık artık. Gidersin sän
Dooru yolunna. Atılıp evelliktän.
Bekleer seni aylän, uşakların,
Kocan hem her günkü izmetlerin.
Gelir mi aklına geçmişlerin?

Ölä da datmadım bu çöşmedän,
Salt metettim onu bän gün-gündän.

11. 05. 1993

GEÇÄ

Ömür geçti o zamandan,
Nicä seninnän buluştum:
Hep titirerim lafından,
Bakışından biter soluum.

Gecä-gündüz salt önümdä
Masal gibi o kıpımnar,
Ani pek çok yıllar geeri
Ecel bizä kurban verdi.

Artık büüyer uşaklarım.
İçerimdä toplu varlıym.
Ama gecä hiç yok uykum,
Sanki neyä var umudum?

11. 1986

YAZILARIN

Güçlü tutuştı bu paalı yapraklar,
Yazıların sansın tez yok oldu.
Sadä kül hem tütün – akıl bukadar
Fit kaldı haşlanmış canımda.

Ne olêr bu eşil dünnedä?
İi cuvap buna kim verecek?
Te yalpaktı güllär dolayda.
Te dannar sevdama diil gerçek.

Ne oldu? Ver cuvap bana tez.
Haberin hem canın uzakta.
Yok seläm... Sadä ufacık toz
Lüzgerlär getirer sokaktan...

05. 1986

KALARSAYDI – KALÊR ADIN!

* * *

Dündän, büünä hem yaarina,
Geçeriz biz adım-adım.
Ömür dolêr damna-damna,
Kalarsaydı – kalêr adın.

04.02.2000

* * *

Emineri bän basmadım hiç bir kerä,
Hem sözümdä durdum bilä-bilä,
Lafımnan üzümü hep korudum,
Hiç bir kerä bilä tükürmedim ekmää.

19.08.2012

* * *

Günnerimiz bitecek bir gün saya-saya,
Hiç istämedän girecez sıraya.
Çatı sonunadan sarılacak,
Ecellisi sünecek, gidecek.
Genç mi, ihtär mı – hepsi orda,
Kalmamış biri bu yalan dünneyda.
Yok ne yapmaa, öläymiş kısmet:
Kısmet mi, meret mi, bu mu en bet?

07.12.2012

SADÄ HALKIMNAN BİRLİKTÄ

Bän yaşadım, yaşêêrım, yaşaycam
sadä Halkımnan birlitä:
erdä, göktä, sonsuzlukta,
yıldan yıla, gündän günä...
Halkım, yaşarsa hem da varsa –
dünnää da var bu Dünneydä,
güneşlän ay da erindä,
Dannar arêr vakıdında...

Halkım benim, sana dua ederim,
sadä sana bän başımı iilderim,
sadä sana bütün izmetlerim,
raatsız hem aar gecelerim,
aydın, mutlu gündüzlerim,
girgin ürek atışlarım
hem da candan duygularım.

Sän varkana bu Evrendä,
benim da var erim Yerdä,
var Bucakım, var bir yuvam,
var Vatanım, Ana Topraam,
var bir ayläm hem bir köşäm,
sana izmet edän uşam
hem var, sana yanan, ürääm.

Sän varkana bişey olmaz,
kimsey beni dizçä koymaz,
umudumu sendän kesmäz,
ne ruhumu, ne rızımı ezmäz,
ne güüsümü, ne canımı yarmaz,
sanä, sana da toz konmaz,
hiç biricii bana saabi olmaz.

Zerä, Saabimsin sän, Halkım,
yanêr sünmüz o ateşin,
sendän geler salt emirim,
bän – hazır o askerin.
Emirnä görä yaşêêrim,
senin için hep savaşêrim,
salt önündä bän diz çökerim,
hem salt sana emin vererim...

İnan, Halkım, duam sana –
hazırım canımı atmaa kantarına...

07.12.2011

* * *

Kanırık ta olsak, inat ta olsak,
Kalın suratlı, esapsız da olsak,
Allahın ayaandan tutunmuş da olsak,
Bilmäm kimin nestesi da olsak,
Ev-allaa gelmeyip, kalalım biz savsak,
Ama bir işi lââzım bilelim –
İnsanın içindä insannıı görelim.

26.03.2011

HİÇ BİRİ KALMADI BU DÜNNEYÄ DİREK

Hiç biri kalmadı bu dünneyä direk,
Hiç bän da kalmaycam – bunu bilerim!
Bir elimdä – kalbur, bir elimdä – elek,
Yaptıklarımı onnarlan bän eleerim.
Kalsın o işlerim ko kalburda,
Ani bana heptän büük görünerlär.
O işlerim, ani insan gözlerindä
Ömür boyu küçük kalêrlar.

Kalsın ko kalburda kof keflerim,
Ani kefliykana beni dürterlär,
Hem can pazarında ötän adetlerim,
Ani gecä-gündüz hep örseleerlär...
Elää sa ko düşsün hep ufaklar,
Ani kalmış aralarda hem da altta,
Hem ko düşsün salt te onnar,
Ani heptän unutuldu uzaklarda.

Da onnarın arasından erä
Düşärsä sadä bir tenä,
ani halkın geleceenä,
hem da paalı o dilimä
filizlän kök baaşlayacak –
bana raatlık bu verecek.

Da ozaman, Allahıma,
Duaylan şükür edecäm –
Vakit geldiynän raat bän süneçäm.

17.03.2013

SATKINNARA

Nicä İuda otuz gümüş için
Sattı Hristozu,
Onnar da kendi halı için
Tükürdü Stavrozu.

Stavrozda sa dört uç var
Bir da orta...
Onnar gülümsärdi:
"Bu bir tafta,
Bu bir tafta,
Makar ki çapraz..."
Kim dedi: dünnedä
Satkinnar var pek az?

Onnar sattılar eceli, halkım,
Karıştı kannan toz.
Da şindi yalnız kaldın –
Cingildi Stavroz.

Stavrozda sa dört uç var
İki da kanat.
Satkinnar kanına –
Diildi kanaat.

Stavroz kahırdan
Kannan aalêêr...
Uçları payettiynän
Te ne olêr:

Ucun birindä – Ana Dilimiz,
O mezardan kalkêr.
Öbür ucunda – Gazetamız,
Anı seftä adımnêêr.

Üçüncü ucunda – çalışkan olannar,
Ani bunca vakit yarattılar.
Dördüncü ucunda – uzak Dedelär
Hem da eski mezarlar.

Çaprazı sa – bizim Bucak,
Kurakta büüyän ekinnär,
Anaylan boba, bir ool yalpak
Hem tozlan kaplı yollar...

Nicä İuda otuz gümüş için
Sattı Hristozu,
Onnar da kendi halı için
Tükürdü Stavrozu.

02. 11. 1989

YOK VAKIDIM YAVAŞ YAŞAMAA

Yok hiç vakıdım, uslanıp, durgunmaa,
İşimi-gücümü sona sıbitmaa,
Aalemcä aylak hem raat oturup,
Kendi keyfimä izmettä bulunmaa.

Yok hiç vakıdım, yan gelip, uzanmaa,
İnsannan bilä şefklerä karışmaa,
Kendimi unudup hem şarap ta yudup,
Haylazlarlan bilä haylazlaa baadaşmaa.

Yok hiç vakıdım, erleşip, oturmaa,
Sokakta dernektä çenä dokumaa,
Geleni geçeni dildän geçirip,
Maanaylan bilä göklerä kaldırmaa.
Yok hiç vakıdım...

Yok vakıdım yavaş yaşamaa...

19.10.2011

"SAA OL, ANİ SAYÊRSIN!"

Benim elimi
üç kerä yaşlı karılar öptü:
Birisi üürediciydi,
Birisi "lider"di,
Birisi dä çiftçi bir karıydı.

Üüredicinin auclarında,
uşakları üüretmektän
hem aulunda işlerdän,
kabarçık vardı.

"Liderin" elleri
yımışak hem sıcaktı,
parmaklarında üzüklär yalabardı,
aucunda bir damarı düülärdi.

Çiftçi karının sa elleri çatlaktı,
tırnaklar altında kara topraklar kalmıştı,
aucu kaskatıydı,
bakışında da göklär hem kırlar batmıştı.

Üüredici dedi: "Saa ol, ani varsın!"
Lider dedi: "Saa ol, ani yazêrsın!"
Çiftçi karı dedi: "Saa ol, ani sayêrsın!"

26.02.2010

BANA SÄN DUŞMAN OLAMAYCAN

Bana sän duşman olamaycan,
Nekadar da kursan kendini.
Salt havada uçacan sän –
Bana deyni te bu te belli.

Bana sän duşman olamaycan,
Direşip, inneyip savaşsan da.
Karşıma karşı da koyamaycan –
Güüsünü tekerlek şiirsän dä.

Bana sän duşman olamaycan,
Duşmanım – benim uurumda salt olur.
Sän bu uura hiç kalkamaycan:
Nestä böcää nesteyi salt bulur.

Bana duşmannıı da alamaycan,
Duşmanım satmaz ecelni.
Kan yaşlarlan da aalayamaycan,
İçtän iyärkän kendini-kendini.

Bana HİÇ duşman olamaycan...

05.02.2011

NE DOSTUMSUN, NE DUŞMANIMSIN

Çoktan unutuldu kavga sebepleri,
Akan sular, sona akıp, gitti.
Saçlarımızda kraalar yaptı yuva,
Çoktan cannarımız oldu uva.

Aslılara vakıt yalan kattı,
Ömür da sansın kaşını çattı.
Kimdä kabaat? Kimnär dooru?
Sölämeyclek kimsey bunu.

İçimisdä öter çannar,
Yınatlıktan çatlıêr cannar.
Sıra sa ev-allaa gelmää,
Hem "prost edip" eli öpmää.

Barış için aarêrım el,
Buyur içerimä sän gel,
Ya bän gidiym – hiç yok zarar,
Salt birliktä ko alınsın karar.

Bu adıma adım pek zor:
Kanırıklık yakêr – pak koor.
"Taşlar" urdu kanadına,
Düşün nelär var yaarina:

Bir ihtärlık, geçmiş dostluk,
Duygularda – tıtsi çolluk,
Yakar sancı can erindä
Hem dört köşä son evindä.

Benim eski dostumdun sän –
Şindi ne dost oldun, ne da duşman...
Ömür uzun mu, sanki, zanettik?
Neyä o ömürü boşa biz zän ettik?

Uzaklarda peydalandı bir son kertik:

05.02.2011

AT ÇETİLEYİ, ALLAHIM!

At çetileyi, Allahım,
düşsün duruk geçmişimä,
ya da dünkü kismetimä,
aydın hem pak işlerimä.

At çetileyi, Allahım,
düşsün mutlu düşüncemä,
ya da büünkü günnerimä,
tatlı, duruk ömürümä.

At çetileyi, Allahım,
düşsün parlak geleceemä,
ya yaarınkı istediimä,
safkı versin neetlerimä.

At çetileyi, Allahım:
ya geçmişä,
ya gelecää,
ya ecelä...

At çetileyi, Allahım,
da de: "Beklä!"

14.07.2012

* * *

Bir Yazıcıya hem iki "yazıcıya"

Bän atmadım Kliseyä taş,
Başkasına da "at" demedim.
Allaha ilkin iiltmedim baş –
Ateistlää sora geçmedim.

Kliseyä küçüktän taa gittim,
(şükür onu kapayamadılar!).
Allahı inandım, insanı da saydım,
(şükür buna son verämedilär!).

Bän brakmadım kimseyi yolumda,
Beni braktılar gecä yarısı:
Ayazda, Beşalma çatraanda,
Deyip sonunda: "Benzin kalmadı!"

Bän yaşadım, savaştım yaşamaa,
Allahı hem dostluu yınanıp.
Hazırım o geçmişi kantara hep atmaa,
Geçmişi doorutmaa diil ayıp

İnsanız, yanılız, hepsi olêr,
Sadä bir Allah yanılmaz,
Bütün yaptıklar burada salt kalêr,
Ama... aar günahlar prost omaz.

20.02.2013

KARIMA

Kolver giriim yazın içinä...
Serpiym kendimi em-eşilä.
Kasaba kalsın geeridä,
Raatlanıym makar ot üstündä.

Sän da erleş yanıma,
Gir koltuumun altına.
Bu dünnää – boşuna kaçınmak!
Raatlanıym, raatlanıym beni brak.

Eşildä sa raat hem kaba,
Kimsey atmêêr kabaat hiç sana,
Ani etişmeer o, bu, ya para,
Artık verelim ömürä bir ara.
2010

O, NE MUTLU O CANIMA!

Kismetsizliklän mutluluk bilä
Bu dünnääda gezerlär kol-kola.
Ömür boyu durêrlar yannaşık –
Buna çoktan insan da alışık.

Severiz, kismetliyiz var neyä –
Bunun için geldik bu dünneyä.
Saalık var, iş var, var varlık –
Neyä taa gücenmää artık!

Ko hep uslu olsun dolay,
İşlär da örüsün kolay.
Desin insan, şaşıp buna:
"O, ne mutlu o canıma!"
26.01.2012

* * *

Kösteklendin mi sän, düştün mü ansızdan,
Sana yardım için hazır binnän insan:
Omuz koymaa, koymaa ayaa,
Onnar hazır o güüdeni da kaldırmaa...

Ama ruhtan düşärsän, çökärsän ürektän,
Yok yardımcı, biläsin, ozaman,
Sürüylän, çiineyip, geçerlär üstündän,
Hiç duymêêrlar hem görmeerlär –
kaba nedän...

17.07.2013

BUNNAR BENDÄN HEP SORMALI

Sordun bana: "Sän kimsin, hey?
Hem ne varlıın var burada?"
Cuvap ettim sana "büük bey":
"İnsanım bän! Ko kalanı kalsın arda!

Varlıım mı? Var varlıım – o milletim,
Ayläm, uşaa, ana dilim.
Bän varım hem da olmalı,
Zerä bunnar bendän hep sormalı!"

18.07.2013

**BİN KERÄ ŞÜKÜR SANA, ALLAHIM!
(GENÄ KIRIKIM. AÇIKLAMAK)**

Genä kırdım kendimi –
Diil ürektän ya candan.
Kırıkım heptän, halizdän –
Kolumdan, ayaamdan, omuzdan...

Çatladı kemiklär, yarıldı dirseklär,
Soyuk dizlerim, soyuk parmaklar,
Yaralardan fişkırêr al kannar,
Güüdemi sarsılêêr sancılar...

İki kerä 220 volttan kurtarıp,
Sora 380 voltlara da atıp,
Orêy kapuyu açıp, kapattı,
Yaşamamı biraz yavaşattı.

Sora genä görüp, ani hep hızlanêrım,
Erimdä raat duramêêrım, hep eşinerim,
Avariya bana yolladı (diil bir, biri-biri ardı):
Ayaamı kırdı, kafamı yardı,
iyelerimi çatlattı.

Dört yılda dört kerä kırıklık:
Ba ayak, ba iyä, ba kafa, ba bellän kemik,
Şindi da hepsi birdän –
Günahım da nedän.

Geldi cuvabı: "Diil bu günaa,
Başka beladan seni korumaa,
Aııaa kırıklaa seni hep atêr.
Saburlan ruhunu esaplêêr".

Angı kantara işimi O atêr?
Angı kertiktän uzakladêr?
Bölä sa: şükür Sana, Allahım!
Diil sa ölä: genä şükür Sana!

Ani verdin kolayı burada bän kalıym:
Bin kerä şükür Sana, Allahım! Ko aalıym...

26.04.2011

VAR SENİN İÇİN YANAN

Siz bilersiniz mi
ne o düşmää merdivendän,
4 metralık üüsekliktän?
Kırmaa bir kolunu,
ayaa, omuzunu,
saymaa çatlak iyelerdä,
zoorlan yatmaa döşeklerdä,
(bıkmaa sonda),
da işitmää telefonda
o İnsanın şen sesini,
ani çok yılar geeri seni sevdi:
"Taa bıkmadın mı aullar tepesindä
gezmää,
hem kendini bölä ezmää?
Taa bıkmadın mı aaçlardan
meeva yolmaa,
genç kızlara da göklerden
Aylan Yıldız hep koparmaa?
Uslan, unutma, var seni sevän...
hem da senin için yanan..."

29.04.11

KILIÇ HEM DOORULUK

Yaydan çıkan oklar –
Yalan sözlär, yalan laflar,
(zihirlän dop-dolu onnar),
Acıylan canıma battı,
Damarları yaraladı,
Akêr kannar...

Ürääm sancılardan sızlêêr,
Yaralardan içim arêr,
Buazımdan gelän sesim sessiz baarêr...
Ohlar hem da oflar er dibinä batêr...

Bu yalana, bu zahirä yılaç salt bir –
Kılıç otu da diil,
Hem girginnik ta diil,
Hem diil kalkan,
Yılaç – salt kılıçtan...

Kılıç hem dooruluk,
(başka türlü işlär – bokluk!),
Kapatmadaan taa gözümü
Salt bu koruyacak pak üzümü.

07.12.2011

MAALÄ SAATLARI

Maalä saati Bakuda şindi sekiz.
Kişnevda da saat altı...
Bişkektä, Aşhabatta,
Taşkenttä, Astanada,
Priznendä, Ankarada,
Saatlar bireri gelsin,
Türk boyların oolları birleşsin.

Kalmayalım başka biz yalnız –
Birleşsin maalä saatlarmız...

Baku. 31.10.2009

BİR BAŞARILI KADINA

Ödünc geldik bu dünneyä.
Zamannan dönecez geeri.
Laflar, leftlär – bu dünneyä!
Ecel alır bizi geeri,
Mühürlän damgayı urup.

Güneş sa batıya batınca,
Üzlärcä gün taa geçecek.
Verip sevda, duygu, "Kadınca",
Eni kısmet getirecek,
Neyä sä şen gülümseyip.

Çiçeklän Dünnääyi baaşlêêrim –
Elkennän gidin ileri.

19.03.2010

* * *

Alatlamışım atıma atlı pinmää
Da on yıldan zeedä bu dünneyi gezmää,
Görüp türlü insan, türlü bakış...
Hem dostlarım da kaç o yollarda kalmış?..

O yollarda salt yoktu gözlerin.
Osa esap hiç almadım mı onnarı?
O gözleri?
Atım, lüzgär gibi geçip, uçtu hep ileri.

Olsa o atımı geeri urıym
Da o yolu yayan geçiyim.
Bulıym vakit insannan lafetmää,
Hem sevdamin gözlerindä buulmaa.

12. 1990

EVLÄR

Açan yıkêrlar evelki evi,
Eni yapı düzmää deyni –
Sancı sıkêr mı üreeni?
Ölä bir ev eski
Büütmüş senin da dedeni,
Kaaviledip temelini.

Açan yapêrlar bir eni evi,
Ko bir duvar kalsın eski
Da seslesin o, davacı gibi,
Büünkü ömür düülmesini.
Açan yıkêrlar evelki evi,
Eni yapı düzmää deyni –
Sancı sıkêr mı üreeni?

13. 06. 1986

* * *

*Valentina Kotenko-Baurçulunun
ölüsünä*

Gözäl hem da paalı laflar
Tabut yannarından söledilär...
İnsan da vardı çok o ölüdä.
Yıldız gibi geçtin bu ömürdän.

Sän sa, o tabut içersindä,
Sonsuz bir uykuya artık daldın.
Göktän bir nur şılardı annında.
Neyä bu dünneyi sän vakıtsız braktın?

Deyärdin ikidä-birdä bana:
"Onnar kıskanç hem çok görerlär işimi.
Köstek koymaa hep savaşêrlar yolumda,
Ama kuvet yok alsınnar fikirimi.

Umurumda da diil bu eşinmä..."
Ama toplarmışın sancıları sän içinä,
Gülär üzlü bakıp bu dünneyä.
Ateş gibi yanıp, ayırıldın bizdän.

Onnar kaldı, kaldı o tamahlar,
Ani korkêrlar yol vermää talantlara,
Da şindi tüflanêrlar dolayda:
"Ne insanı biz kaybettik aramızdan..."

Uslanın! Hiç lafetmeyin! Ya susun!
İnsan diriykana koruyun siz onu.
Aalayın, insannar, aalayın!
Ayırıldı bizdän BAURÇULU.

12. 04. 2000

* * *

Peti BUZACInın ölüsünä

Ne sölemää?..
Hepsi laflar sölendi.
Yok kuvet geeri çevirmää,
Ömür filizi sendi...
Dostum Sonsuzlaa vardı.
Ömür geçmişä kardı...

15.09.1989

* * *

Fedi FRANGUnun ölüsünä

Gençkana çiçekleri testäylän alardık...
Testedä çiçeklär tek olsun hep bakardık...
Sergennerdä, mum erinä,
kiyat biz tutardık...
Saalıklan ömür kenarsızmış sanardık...

Şindi sa hepsi oldu tersinä:
Mumnan feslän baalı testedä...
Çiçeklär da taa sık hep çift alınêr –
Sarılêr çatılar – aramız siireler...

Siireler aramız, siireler...

19.03.2011

ENNERİMDÄ YAZILAR

* * *

Herbir iş unudulêr –
İilik tä, kötülük tä.
Eni duyguda duuêr
İiliklän kötülük tä.

2004

* * *

Var insan kısmetsiz,
Var insan acısız,
Ama görmedim taa
Bir sevda sancısız.

05.02.2011

* * *

Var gülün tikenî,
Var erin tikenî –
Bir da tikenin tikenî...

09.04.2011

* * *

Kavga – bulutlar erä iner,
Baarmaktan göklär öter,
Yok işidän, yok sesleyän –
Külä dönüp, cannar yanêr.

17.04.2013

* * *

Karı kulluun önündä şaşırêrim.
Başımı iildip, başımı kaldırêrim.
Onnar Allahtan bizä yollanmış –
Bu gözelliktän artık çıldırêrim.

26.07.2013

* * *

Dua etim Allaha,
Diymesin sana nazar...
Korudu azar, azar,
Diymedi sana nazar... O Pazar...

11. 10. 2010

* * *

Birinin kamburu iştän çıkêr,
Birinin aalıktan,
Birinin da – yalamaktan...

07.09.2012

* * *

Yanımda kısmetli ol, yavrum.
Seni mutluluk sarsın, gömsün.
Brak bu dünnä kendisi ko dönsün:
Kısmeti gözündä okudum.

31.10.2007

KONGAZIN SOLUUNU SOLUMAA

Diil lääzim beni ayož yapmaa,
Dünneydä isteerim taa yaşamaa,
İsteerim ava, isteerim balaa,
Hem Kongazın soluunu solumaa...

2009

* * *

Umurumda da diil senin o yalanın,
Yalan yalanma vakıtlar uçtu.
Ko basmasın auluma o tabanın,
Unutma, kayıba vardı o vakıdın ucu...

13.02.2012

KARIDAN NASAAT

Bak koru kendini orada,
Düşünmä yanniş adıma,
Düşünmä yanniş insana,
Aldadan var çok orada,
Sora onnar hiç brakmêêr raada,
Bak koru kendini orada.

18.04.1994

* * *

Bän bilmeerim ne taa islää:
Açan seni gülmää mi alêrlar,
O sa ölünü mü aalêêrlar?
Cuvaı herkezi ayırêr kendinä...

04.05.2012

* * *

İsteerim yastımız uzun olsun,
Gecelerdä başımıza nurlar konsun,
Küsü yastıkları uçsun bir tarafa,
Başın omuzumda ko uyusun...

06.02.2011

* * *

Sän dünnäädan ayırılırsan bendän ileri,
Can verärkana aklına getirirsın beni,
Son solunda, bilerim, adım esecek:
Prost etmäklä, betvaylan mı – bu diil belli.

07.12.2012

* * *

Oturêrsın, uzadıp ayaklarını,
Sanêrsın, yalnız onnar aykırı,
Aarêrsın kimä bir telefon açmalı,
Yalnız hem yalnız kalmalı...sın

20.06.2009

* * *

Geçmiştä gelecää hiç aarama,
Kendini ikiyâ paralama,
Geçmiştä gelecään temeli –
Köşâ taşların erleri...

06.02.2011

* * *

Betvalar içimdä yandılar,
Kül-toza artık döndülär...
Ne sa hep gıcıklêêr içimi –
Bu betvadan kalma yaralar...

18.07.2013

* * *

Hiç yok kuvet sana karşı koymaa!
Baararsan – baar, bıktım bän seslemää
Yalannarı hem olmayan geçmişleri...
Dünnäälârim sensiz giderlär ileri...

09.04.2010

* * *

Göktän yaayardı bir yaamur,
Senin laflarından da suuk.
O yaamurdan tuttu bir buz,
Laflarından – ürääm tuz-buz.

10.02.2010

* * *

Mezarlaa yaklaştım – tokatlar açık,
Tokatçık ta açık.
Girdim. Baktım tokattan:
Bir sandık içindä geçirirler beni...

15.04.94

* * *

Kendi ellerimnän kazdım mezara
Ansızdan bän düştüm o sabaa,
Verdim ömürä haliz bir ara,
Şükür... varmış taa yaşamaa...
06.12.2012

* * *

Sendä ileri sayıldım yalnız,
Oolunnan isläadi artık aramız.
Şindi duydum – bobanı da seversin.
Nicä bir sevdayı üçä payedersin?
27.11.1999

* * *

Uşak duuduynan – keserlär göbeyni,
Gözlerini sa kendisi açêr.
Ne görecek o – o ona deyni.
Neyi göstereceklär – te bu te önemli!
29.01.2013.

* * *

Kılıç otu bıçak yarasını tez kapadêr,
Asker olannarı o, kılıçtan da, kurtarêr,
Ama salt laf yarasında – o kuvetsiz,
Bitişmeer laf yaraları, ardıkça hem arêr.
18.07.2013.

* * *

Kimdän geldi bu ses?
Kimdän – bu şamata?
Kimnär dedi: "Taa tez!"
Kimnär – "Sän alatla!"
Biläydin, ani bu – haliz yanniş adım..
Ama... zamannarda hiç kalmamış adın.

05.12.2011

* * *

Alatlayın, evlenin, yaşayın.
Damar kökünü sonsuzlaa hep başlayın.
Kimseydän bu erdä bişey kalmaz.
Arda kalmasın – şindi başlayın.

10.05.2010

* * *

Sevişip – sevda yarat,
Gözünü iisää kapat.
Alatla iliklär dar –
Bu dünneydä ölüm da var.

05.02.2011

Mihay EMİNESKUYa

Açan yazardın üçüncü kiyadını,
Sän düşünärdin mi, ani
Gagauzlardan saygı
Sana taa sora olacek...
Komratta byustun koyulacek...

2010

* * *

Açan yok sendä candan bir evlat,
İstärsaydın ateşä kendini at.
İstärsän baar, istärsän düün,
Kesildi dünneydä tek kökün.
13.05.2010

* * *

Duudusan erkek da oldusan karı,
Git ta bak evindä uşaanı.
Süpür odayı, yala çüveni,
Otur dernektä, yay çeneni,
Zerä çoktan sän olmuşun "mari"...
11.03.2011

İLKYAZ

Pamuk gibi çiçek
Sardı zerdeliyi.
İlkyaz yapêrilmek
Tutmaa şu sevdayı.
04. 1989

* * *

Geçti kurşunnar yukardan.
Diri kaldı bu insan.
Salt titredi bir fidan
Acıdan...
01. 1990

* * *

Soruşlarna cuvap ederim:
Bän diilim dünnedä yalnız,
Mezarlıkta gezmää severim –
Baksana, kaç sünmä yıldız...

HORU

Etiştirdim, tutêrim aklımda:
Çalgıcılar çalardı meydanda,
Gaytan kaşlı kızlar yäri beklärdi
Hem babular da fisirdärdi.

* * *

Evrennän barabar dünnä döner,
Sonsuz çevreleri hiç saymayıp.
Gelän vakıtlara bizi o götürer –
Kimi taa erken, kimi taa sora sıbıdıp.
1993

* * *

Serili giisilär tellerdä.
Silindi yazılar ennerdä.
Durmadaan fikirim çalışêr,
Yazılar (onun izleri) salt kalêr.
1998

* * *

İstär-istämüz yalan söyleyip,
Çatladıp, patladêrsın susaa...
Sora da, yanıma hep gelip,
Aarêêrsın sebep barışmaa...
Bu kavgayı durgutmaa savaştık,
Ama... ok yaydan çıkmıştı artık.

04. 02. 2000

* * *

Kuşku durêr kulaam,
(diil boşuna, inan).
Ha, basamak çitlar
Senin adımından.

* * *

Laflar – kantar topuzu,
Fikir – onun iynesi.
Bakış – ateş yıldızı.
Sevda – ömür dolusu.

12. 1990

* * *

O hepsini gülmää alardı.
"Öleceyniz!" — sinek gibi fızlardı.
Sanardı kendini o ölümsüz insan.
Sarı toprak iyer artık çoktan.

07. 1993

BİZ – BİZDÄN! ONNAR – KUYRUKLUDAN!

* * *

Yalancılar gelerlär kuvedä,
İnsannarın fikirlerni dolaştırıp.
Da sora, arkayı dönüp,
Bakêrlar yıkardan bizä.

12. 04. 2000

* * *

Kerpidennän kesip kökünü,
Kör nacaklan yarıp güüsünü,
Bakırlan satıp kanını,
Tükürüp eski adını –
Sıcak er için (diil mi ucuz?)
Seni sattılar, paalı gagauz.

1989

* * *

Büün annadım bir iş:
Vakitlar heptän diişilmiş.
İnsan kalmış kendi başına –
Kuvettä bulunanar da kendi aşına:
Avtonomiya kurulmuş boşuna!
Ama... vakıtlar gelecek esaba:
Esabı soracez onnara,
Kim halkın adından,
kanından,
Cöbündän, yaşadı boşuna...

Kim baktı kendi keyfinä
Hep sızdırdı parayı keseyä...

03.03.2010

* * *

Mumnarlan elem yaktılar,
Maamilä surat andılar,
Onnarı, kim devlet için savaştı.
Sora, gidip, cöbünä baktılar...

06.02.2012

FARİSEYİN FARİSEYLERİNÄ

Siz kuvedin altında bükülersiniz,
Pazı gibi, erlerä yayılêrsınız,
Yarım laf karşı sölemää sakınêrsınız,
Siz, fariseydän da beter fariseysiniz!

O bu işi pek islää hep annêr,
Sizi çizmenin konçunda salt tutêr:
Kısa tasmasız, kayışsız, sincirsiz,
Çünkü biler, ani siz heptän kemiksiz.

Gagauz dilinin hamurnu O yuurêr,
İstedi mayayı hamura O katêr.
Siz sa susup, yutkunup, dayanêrsınız –
Paça gibi titreyip, hep mizleersiniz.

Sizi kullanıp, O nestä yaradêr,
Sora da nesteyi nesteyä O koyêr,
Siz sa hep konçlarda! ona izmettä! –
Annayın, nestenin nestesi nestä erindä!

Kemiksizsiniz, oldunuz siz çırak,
Dili braktınız çıplaktan da çıplak.
Hodulluk ta kalmamış hiç sizlerdä,
Hep izmettäysiniz fariseydä!

Heptän siz ona esir oldunuz!
Fariseyä salt omuz koydunuz!
Aazınız kapalı – siz bizdän diilsiniz –
Siz, fariseydän da beter fariseysiniz!

Esap uurayamamış hiç sizlerä:
Yalannar çıkarêrsınız, bakıp gözümä.
Bükülmüşünüz, ko sizi ezsinär,
Fariseylär falayıp kırsinnär!

Ama kalanı da hazır bükülmää –
Ana Dilinin ocaanı sündürmää.
Yok kimnär üflesin bu sünük ateşä –
Kaldı salt yalannañ gelän kuvedä.

Kalkının, silkinin, doorulun, dostlar!
Ko cendem olsun kemiksizlär!
Çaarêrim sizi bir büyük meciyä...
Kalmıştım yalnız ateşin körüündä.

19.03.2011

TELİVİZORDA BAK!

Onnarın üzünä tükürersin,
Onnar deer: "Yaamur yaayêr!"
Bişey annatmaa isteerisn,
Onnar anmamazlıktan hep gelir.
Onnar "akıllı" – biz "ahmak",
İnanmarsan: televizorda bak!

04.03.2012.

ADAMIN ADAMINA NASAT

Bir kıskanç "yazıcıya"

Adamsan, erkeksän – çık önümä,
Saburlan bak maavi gözümä,
Lääzımsaydı – ur yumuruk çenemä,
Ama ol bir adam, korkma düüştän!!!
Giimä fistan... Giimä çukman...

Aar da olsa – sık kendini!
Demeycek kimsey: "bak bu – "mari"!
Adamın adamı ol – bil erini!
Olma yaban, daalarda tutulma,
Acıyı, sancıyı dişlän fala...

Kopart zoorları, parala belayı,
At sulara kara kavgayı.
Çiinä kıskançlıı, ez şüpeyi,
Kalma esir yannış sözlerä,
Yol vermä arttan gelän düşlerä...

Kaçma iştän, gezdirmä yalan,
Duudusan insan – ol sän da adam,
Saklanma, örtünmä bu nasaatan,
Omuz koy Erä, kendi ayleneä,
Vatannan paalı Ana Dilimä...

Ama, unutma – varız erdä,
Yaşêêrız biz sadä bu dünneydä,
Ölsäk ta, kalsak ta Er üzündä
Biläsin var gelennär benim ardıma,
Kurban olannar adamnııma...

Adamsan, erkeksän – çık önümä...

11.03 - 10.04.2011

HAYVANNAR PEETİ

Koyunnar geđer üstümüzdän,
Dana gibi gözlerimizä bakıp:
ne anırmak!
ne grohlamak!
ne da üürmək!
Seläm hiç yok – salt innemäk,
Hem da
Kendi-kendilerini hep şişirmäk.

Bakarkan onnara şaşêrsın pak:
Üstü kıvrak, gölmek ta pak,
Ama... alltan çıkêr kalak,
Aazdan akêr zihir, yalan –
Bunnar izlär yalıklardan, ahırlardan....
Gözlär – bom-boş, makar gülär –
Çiiner bizi o öküzlär,
Geçip üstümüzdän,

Basıp topuklara,
Ezip parmak....
Onnar sanêr bizi ahmak,
Annamêêrız neyin nesi:
Kimdä insan,
Kimdäsaydı hayvan sesi...
31.03.2011, Komrat-Kişinev yolunda.

* * *

Domalmışınız, nesteyä hazırsınız,
Bütün gelecää artık satmışınız,
Zontiklär altında korunêrsınız...
Acaba kaç para siz yapêrsınız?
14.09.2011

MASKALI MASKARALARA

Alıştım gülär maska altından
bakan bakışlara...
Alıştım arkamdan uran keskin bıçaklara...
Alıştım miskinnä, haseetlää...
Salt alışamadım bu titsi hayarsızlaa,
esapsızlaa...

Alıştım üstümä atılan kara bataklaa...
Alıştım yukardan sauran mindarlaa...
Alıştım yudaların kurşununa...
Salt alışamadım maskalı maskaralara...

Alıştım artık herbir işä...
Alıştım, ani başkancıklar da cücä...
Alıştım maskaralaa, yalancılaa...
Canım raat – alıştım! Ama...

Bitiştı bıçak yaraları – kaldı izleri...
Giderim bu baskı altında ileri:
Bakışlar, yalannar, bataklar altında –
Halkın kruçası hep sırtımda...

Bunnara karşı dooru laf – kalkanım,
Korunmaa deyni sözüm – oklarım,
Yaasın kurşunnar – hiç yoktur korkum.
Halkıma izmettäyim – kaavidir ruhum!

26.01.-10.04.2011

* * *

Birdän iki yapıp – uşak büüttük,
İhtärlara, olduu kadar, hatır güttük,
Kırda yandık, susuz durduk
İi yaşamak için umut gördük.

Sıra geldi devlet kurmaa,
İi gelecek için temel atmaa,
Ama... te südüklär geldi başa,
Da daatılar bizi taştan-taşa...

12.03.2011

* * *

Gramotalar, diplomnar, başkannar –
İlerdä – nestä yalayannar!
Hepsi birleşti bireri –
Boşaldêrlar devlettän keseyi!

Aaç insannar sa umutlan bakêr –
Uyumaa boş karnıylan yatêr.
Bunnar da sa gözlär belerik –
İdik! İdik! İdik!

23.12.2009

BOBA NASAATI

Bobam deyärdi hep bana:
"Oolum güüdäm ihtärladı, ama
canım hep onsekizlerdä!
Biläsin, kuvettä olannarda
Bu tersinä!
Makarki üzündän
Onnar pek genç...
Arda brakıp bunu sän geç...

İhtärlamış onnar çoktan,
Ya bak o gözlerdän
Şilêêr yalan.
O cannarı toz-dumandan
hem duygusuz duygulardan
yaratılmış hem gevremiş,
suuk kannarı çoktan donmuş,
can erleri da pas tutmuş.
Zerä, bütün yaşamakta,
para için kaçınmakta,
hem cöplerni doldurmakta
izmet eder onnar
diil devletä, diil insana,
salt alaca mezarlara*,
ani gezerlär dünnedä.

Sanêrsın bilmeer mi onnar,
ani hep boşuna bunnar?

Bilerlär, ama tamahlık
çoktan artık yaptı alık

* Gagauz bilmececi: "Alaca mezar – dünneyi
gezär" – bu para.

bu zavalı başkannarı...
Var bir ecel insannarda –
taa biri kalmadı burda,
bu aydannık dünäälarda,
hepsi topraklan karıştı,
onnar da hep karışacak,
hem adları da kalmaycek,
kara mezarlarda onnar
kara kayıp olaceklar,
ihtärlamış cannı kuvetlerdä te olannar..."

19.02.2012

* * *

Geldi o – salt başımıza bela,
Gülär üzlü, lafınnan – bal hem da şerbet.
Yalpak, sinik, sinsor hem "zavalı". Yaala!
Sündüklerdän sündük,
hem betlerdän da bet.

06.02.2011

KARA SÜLÜKLÄR

Bana sorardılar hep: "Var mı dostların?"
"Belli ki var!"- bölä cuvap edärdim.
Ahmak! Salt sayılargı "dost" onnar,
Bana yalan emin verärkän.
Kaçı deyip bana: "Dostum!"
Bendän içärmış kan, fit yapışkan,
Kara tenni o sülüklär gibi.
Batakları hep üstümä atıp...
Salt sülük simasını aklımda brakıp...

CANAVARI SARAN KÖPEKLÄR GİBİ

Canavarı saran köpeklär gibi,
Salêrsınız dolayımda...
Ay sizi, ay gidi –
parçalarım kolayımda...

Korkaksınız – korkaklar!
Yalancıysınız – yalancılar!
Tamahsınız – çok görennär!
Boşuna salêrsınız, köpeklär!!!

09.04.2010

VAR ONNARDAN BENDÄ KALKAN

Çoktan bişey yazamadım sizä –
Hep bekledim çıkasınız üzä,
Üzä – insan arasına...
İnsan ursun kafanıza.

Oldu kaç yıl hep boşuna
Halka atêrsınız siz fal,
O işlerniz – boş, uydurma,
Hep öttürersiniz kaval.

Zihir fırlêêr aazınızdand,
Dolay otalanêr bundan.
Laflarınız – oklar yaydan.
Bendä sa var bundan kalkan:

Benim Halkım, Ana Dilim,
Milletimä – izmetlerim,
Derin hem pak bir inancım,
Hem pek paalı bir anacım!

07.12.2011

* * *

Ölä da zoor geđer bu yaşamak,
Şindi başa geldi taa bir ahmak
Ahmak bizim için – kendisinä
o çalışêr gecä-gündüz, tenä-tenä.
17.07.2007

KULA KUL OLMUŞ İNSANNAR

Ortalık oldu karışık.
Son günnär mi geldi artık?
Başkannarda surat – bir karış,
Solmuş, sansın çalmış* –
Hiç bişey kalmamış...

Çiinerlär kıvrak,
Gülümseerlär yalpak,
Üreklerdä – kuyrukluylan kabak,
Tozlan katran bir olmuş pak,
Yalannar da yuva yapmışlar,
Şeytannar tuzak kurmuşlar.

Cannarı – yalannan tolu,
Sıklık çalêrlar – keyflän dolu,
Ayaklar – masa üstü,
Silktirerlär tıgaradan o külü,
İçkilär – wiski, konyak...
Kimär kerä – dört ayak...

Kula kul olmuş insannar –
Ömüründän mutlu başkannar.
20.02.2013

* çalmış – iişmiş maanasında.

**BİZ – BİZDÄN!
ONNAR – KUYRUKLUDAN!**

Biz – bizdän! Onnar – kuyrukludan!
Bakın – buynuzlar te görüner!
Günnüktän hem mum ateşindän,
Haşlanmış gibi, onnar kaçêr!

Biz – bizdän! Onnar – kuyrukludan!
Hep yalannan kuvedä gelerlä, r,
Maskayı atıp suratından,
Paraya eni dinnär kurêrlar.

Biz – bizdän! Onnar – kuyrukludan!
İdeal da dinnerä bulêrlar,
Taa kalktıynan bu kara gecelerdän,
Paraya metani tez yapêrlar.

Ver cuvap bizä, Göktä Bobam,
Nicä kurtulmaa kuyrukludan?
Kalmadı günnük, ne da insan...
Günaha da girmemää... aman...

01.07.2012

* * *

Ayozluun altından kuyruklu görüner,
Bizä hep bakıp, sırdêr, gülümseer.
İkona ona – göz boyamaa,
Tırnaklarlan dini, Allahı, o ezer.

07.02.2011

LAFI – SANSIN KARIDAN!

Ne korkêrsın aslıdan?
Yalandan läüzım korkmaa!
Geldi – biz sandık "adam",
Osa etektän kopma.

Lafı – sansın karıdan,
Gezer – nesteyä uçmuş.
Bilmeer biri: ne zaman
Adamdan şeyä dönmüş.
02.2010

TOPAL ŞEYTANIN YAVRUSU

Fırladı kutudan kutuban –
Yalancı hem hayın bir şeytan.
Kuvedä o yalannan geldi –
Paraylan para – salt derdi.

Geldi o – başımıza bir bela,
Ne insannık var onda, ne Allaa,
Para, salt para gözündä –
Zihirlän yalan kemiksiz dilindä.

Yıllar içindä halkımı o soydu,
Gagauziyayı dört ayak o koydu!
Paralar içindä geçecek üstündän,
Klisedä soluyacak büzüündän.

Kendisi verildi hepsinä,
Domalıp büük kuvet altına,
Sattı o bizi toptan, veresiyä
Topal şeytanın yavrusu... ya.
15.02.2011

"APOSTOLLARI" YAPANNARA

Onnarı zorlan kaldırdılar göklerä,
Soktular cümne fikirinä,
Yalannarı aslıya kattılar,
Cambaza "apostol" oldu dedilär.

"Apostolların" ömürü salt yalan,
Yaptıkları yavandan da yavan.
Onnardan idol yapmaa savaşılar
Allaa erinä duvayı onnara ettirerlä.

Ama bileriz – idollar kof,
Cingilecek hiç demedän "of".
Taa birisi yok – direk dünneyä
Yalannar çıkacaktır üzä.

05.02.2011

* * *

Açan "erkek" kancık olêr
Da kendinä "nestä" bulêr –
Hepsi şaşêr ona birdän.
Da deerlä "o nestä verän",
Hem da "nestäylän iş o nestedän"...
Lafı da hep o gezdirän:
Deliklerä da sabunsuz girän
Hep o olêr..

11.03-09.04.2011

ARDINA BİŞEYCİK ALMAYACAN

*Bir gagauz işdamına,
ani canı acıdı bir buka ekmää*

Para läüzim hepsinä – kimä aaz, kimä çok.
Tamahlıktan göz kararı hiç yok.
Birisi yapmasın naaz,
demesin "ne pek aaz!"

Birisi delermiş – bolay kapsın çok
Anasını satacak, Allahı da hiç yok.
Gözü kararmış – hep tepeyä,
Ecel sa geldiynän saklancek nereyä?

Hep çıplak hem solmuş
koyulcek bir sandaa:
Ne verdi sa verdi, diıştırämöz bir taa.
Yazılı kiyatta: "çıplak gelecän".
Geldin, yaşadın – çıplak gidecän,
ardına bişeycik almayacan;
Ne BMW, ne uçak, ne gemi,
Bu dünnää diil sana, bezbelli...

16.09.2012

KAMANIYA

Ê-ê-ê, kamani, gel burêy,
Kuuêrlar seni ordan orêr,
Ne olmuşun pek ahmak,
Nesteyä oldun çırak.
Kaç, direş, düşüp ta kalk,
Dolaya açık göz bak,
Çık o taban altından,
Çık ta ol haliz ADAM!

28.06.2013

MOLOTOV KOKTELI

Vardı bir başkancık SSRB-da
Veşeslavdı adı, Molotovdu laabı,
Molotovu kim tutêr aklında?...
Eridi, gitti artık SSRB dá...
Ama kaldı erifin bu adı
Demiri, topraş, insanı yakan şişedä –
"Molotovun koktelindä"...

Toz gibi, eriyip, cendem olaceklar,
Er üzündän, büünkü başkancıklar...
Salt aarayaceklar,
Onnardan baskı görennär,
Onnardan yalan işidennär,
Onnarın mezarlarını
Orayı nestetmää deyni...

01.01.2011

SIRA GELDİ GÜNNÜÜ TÜTÜTMÄÄ

Kuvettä bulunannara

Ayozun kanatlarını kırdınız!
Kuyrukluylan bireri geldiniz:
Yavrusu da sizlär oldunuz,
Sağ altından görüner çift buynuz.
Yalannan, zihirlän doldu ortalık,
Canınızda hiç yok insannık!
Acızgannık duygusu da kıtlık!
Sizin yolunuz – tıtsi yaltaklık.

Dokunmêêr sizä ne betva, ne nazar –
Bom-boş üreeniz – çoktan kalmış saar.
"Dünneyi gezän alaca o mezar"* –
İçinizdä büyük yara – okadar!

Göz atmadaan hiç bir ayıplaa,
Halkımızı attınız kara kayıplaa.
Kendinizä braktınız sade bir varlıcaa –
Diz çöküp baş urmaa paracaa!

Bitki vakıtlar "dindar"* oldunuz
Kliselerä yollar kurdunuz.
Mitani yapmaa taa utanêrsınız,
Ama Aydimuda mum te yakêrsınız.

* Gagauz bilmecesi: "Alaca mezar – dünneyi gezär" – bu para.

** Dindar – Allahı inanan.

Kalkan* erinä – ikonayı kullanêrsınız.
Yalancılı göklərə kaldırêrsınız,
Mumnarı boşuna hep yakêrsınız,
Cendemdä yalında SİZ yanêrsınız!

Ne yaptıysanız, artık yaptınız –
Günnüklär, geldi sizin sıranız!

31.01.2011 (başarıldı 03.02.2012).

* * *

Onnar sayılardı dost,
açan vardı param,
açan vardı içkim,
annamazdım onnar kim.

Gelärdilər sık evimä,
içmää hem imää,
saklıdan, arkamdan
bıçak bilemää.

Yufkaca bän olduynan,
sattılar paalica,
30 gümüşä,
dostluktu mu bu, ozaman acaba?

Yok kimä hiç küsmää,
kabaat kendimdä.

06.02.2011

* Kalkan – щит (rusça).

NESTÄ ÇIRAA

Hep karını sesledin,
Onun eteenä baalı bir bızaa.
Kalmadı hiç erkekliin,
Senin ba, nestä çıraa.
Hepsini sän sattın. Bataktan
Olmadı tarafta bir kalan
Boşuna demäzdi mali candan:
"Kaç önümdän, be sarı yılan!"
İnanardım seni ozaman,
Sayardım haliz kardaş.
Ama çıktın sän hayvan,
Hayvandan da beter bir baş.
23.01.2007

DAALDI DAALARA ADAMNIIN

N. S.

Raametli oldu insanniin –
Emin versän da, vermesän da.
Daaldı daalara adamniin –
Kalmadı hiç izin izleri da.

İnandım seni – küülümsün deyni.
Yanıldım ozaman heptän.
Poträ düümää lääzımdı, belli,
İnsana annadarkan seni.

Danıştım sana boşuna,
Olmuştun nestä sän artık.
Razgeldi lafım kaşına –
Tükürüüm da – sol yanaana...

Incerlar karıştı işimä...

11.03.2011

EPIGRAMALAR HEM BAAŞLANAN PEETLÄR

* * *

Sän bizdä nicä bir graf,
Salt etişmeer epolet.
İşin –iş. Lafın – laf.
Çok yaşa bizim ZANET.

Pötr ÇEBOTAR

* * *

Todur durmêêr erindä
Dayma çanta elindä.
Baş urêr uzun yola –
Genä gitmiş Stambola,
Ama söz vermiş: yazadan
Uuraceymış Kongaza da.

Pötr ÇEBOTAR

* * *

*Lui Todur Zanet, căruia Başcanul Găgăuziei
i-a strigat: „Zacroi rot!” („Închide gura!”)*

Când se răsti la el, atunci Başcanul
A înţeles că încurcă borcanul,
Dar încercarea lui tot fuse vană,
Căci am băut şarap doar din bar... cană!

Mihai CIMPOI, 18.VI.2010

AŞK

(akro)

Tanrı istedi "oldu"

O erkek ve kadın arasında

Doğdu günün vakitlerinin birinde

Uzun ve hesapsız bir yolculuktu –

Rüzgar'den dağlara – dağlardan şelaleye

Zerresi bile dermandı

Aman bilmez, af bilmez, taş kalplere

Nesilden nesile,

Karacaoğlan'dan – Todur Zanet'e

El verdi, seslendi hece hece

"Tüketmeyin,

can veriri yaşatın beni dedi". AŞK.

Nursen Ö.KURBAN

* * *

Aleksandr DANÇA

Onun telefonu gecä-gündüz açık!

O doktor – bu işä canı heptän yanık!

Ama kalêr biraz yalın onda –

Eroplannarlan oynamaa yortularda...

24.07.2013

* * *

Oktavian GRIGORIU

Kula, kurgaf hem balaban,

Benim dostum bu – Oktovian,

İnteligen, çiftçi hem rejisör –

Bölä olmaa ona hiç diil uşor*.

25.07.2013

uşor (mold.) – kolay

PAALI DOSTUM TODUR ZANET'e

Oğuz Atam
Koymuş töreyi
Dedem Korkut
Söylemiş sözü
Aklın yolu tek
Budur buyruğu
Bir olursanız
Gövdeniz sağlam
Kollarınız güçlü

Can der
Anadolu'dan
Bağrı yanık
Karacaoğlan
Pir gelir
Doğrusuna sözün
Gagauz'dan
Mikael Çakır
Fikir, dil der
Kırım'dan
İsmail Bey Gaspıralı

Atam Kemal vasiyetidir
Can baş üste
Taç etmeli başa
Barışı, bilimi, sanatı...

Harman olmuş söz, saz
Köprüdür Anadolu
yol tutmuş Asya
Kırım'dan balkan'a
Kardeşiz biz iki daldan
Zanet oğlu Todur
Ulu Türk Çınarı'ndan

Handan KAYAKÖKÜ

* * *

Запомни, дорогой Занет,
Я никогда не пью за «нет».
Пока в пути моя звезда,
Я неизменно пью за «ДА!»

Петр ЧЕБОТАРЬ

* * *

(akro)

Paalı baasış – ana dilim,
Ruhum onsuz hızlı ölü.
İlin yapêr o yolumu,
Verer bana uzun ömür.
Eser ana dilim tatlı,
Teklif eder gelsin kısmet.
Fırın gibi, yanêr sıcak,
Emin gibi, verer kuvet.
Doymaz gözüm, açan görer
Eski, ama gözâl kilim.
Ziya serper, kilim gibi,
Ana dilim, ana dilim.
Neyä onsuz umut çekmää? –
Esir kalêr onsuz insan.
Tekrar ederim bin kerä:
Uşak, atılma anandan!

Pötr ÇEBOTAR

* * *

Handan KAYAKÖKÜnâ

Düşünerim avşamdan:
"Kimsin sän, paalı Handan?
Büük dedän mi Çingiz han,
Beki sän Kadın bir Han?"

18.11.1999

* * *

Todur ZANETä

Bir yıldız gibi bu dünnedä
Siz baaslêêrsınız biza şafkınızı.
Yok lafım duygumu açıklamaa,
Kaplayan canımı, okudukca şiirinizi.
Pak, duruk, masallı sıralar
Doldurêrlar şiiri-denizi!
Hem büüklär, hem en küçüklär
"Maşalla!" - karşılêêrlar sizi!

Ne derin fikirli, ne üüsek!
Kanatlı herbir bukva şiirdä!
Gelecää onnar – kâr ekmek!
Onnarsız diil dolu kiyatlar!

Siz – paasız bir örnek gendlerä!
Sözünüz sa – bal çöşmesi!
Bän ondan hic bıkmam içmää...
Ömür kiyadın siz – ilk sayfası!

Elvira TAKA, Kazayak

* * *

*Lüda MIHALÇAN-DOREANUya
duuma günündä*

Saalık, kısmet, uzun ömür,
Günnär hiç olmasın kömür,
Sevsin dünnä hem da kocan –
Nazar hiç diimesin... aman...
Tfu- tfu-tfu...

19.06.2013

* * *

Он сам не знает, что творит,
Когда заходит в кабинет:
То «за», то «нет», то «дур», то «гит» –
Таков мой друг Ф.И.Занет.

Петр ЧЕБОТАРЬ

13.01.1997

UŞAKLAR İÇİN SEÇMÄ

VATAN

Burada güneş raatlı,
Çöşmedän sucaaz datlı,
Mamusu bizi bekleer –
Bu topraa Vatan dener!

MAMU

Elleri onun yalpak,
Bakışı sudan da pak.
Kıırmayı açan yazêr
Yanakları kızarêr.

O sever, takazalêr,
Teknedä bizi yıkêr,
Uyudêr, uyandırêr...
Ne zaman o dinnener?

EKMEK

Pak unu eleer elek –
Mamu yapacak ekmek!
Hamur yuurdu teknedä –
Kabarsın tepsilerdä.

AFTA GÜNNERİ

Say: pazertesi, salı,
Carşamba da atladi.
Perşembä – afta orta,
Cumaaya geldi sıra.
Cumêrtesi sayıda –
Yaklaşêr bitmäâ afta.

Ama bak bu aftada,
Bir gün kayıp sırada.
Aftada edi gün var.
Näni saklandı pazar?
Sän saklanma, pazarım,
Zerä tatlısız kaldım.

TE GELDİ İLK YAZ

Eriyer artık kaarlar,
Yısndı suuk haavalar.
Dönmecek geeri ayaz –
Zerä te geldi ilkyaz!

İLK YAZ

Eşerer Ana Toprak.
Bizdä duudu bir olak!
Çiidem kaarı kaldırdı –
Çiçeklär peydalandı!

İlkyaz çalarak işleer –
Hepsinä ömür verer!
İlkyaz yazın önündä
İlk durêr buna görä!

YAZ

Meyvalar artık oldu,
Sepetlär dä dop-dolu.
Üzümnär dä şırada.
Ekinnär dä kılıfta.

Sıcaktan kaynêêr orta –
Yaz zaabit doz-dolayda.

GÜZ

Cevizlär düşer "pat-pat",
Yapraklar oldu kat-kat,
Üzümdän akêr şıra –
Güz geldi dolaylara!

KIŞ

Bacadan kalkêr tütün,
Herersi kaba kürtün.
Sarılı çıplak daalar.
Örtülü boz bayırlar.

Kim kayêr bu bayırdan?
Kaar fırlêêr her taraftan!
Doz dolay öter sestän!
Kızaklar uçêr erdän!

KIŞ

Pek derin oldu kışlar,
Evleri saardı kaarlar,
Buz tuttu dereleri
Hem örttü gölcezleri.
Oldu onnar dü-be-düz –
Kayacez gecä-gündüz!

KAAR

Kaar yaayêr, atıştırêr,
Başıma yavaş konêr.
Suvazlêêr yanaklarmı
Hem öper dudaklarmı.
Başımda kaar eridi –
Annımda kaldı izi.

KIZAKLAR

Saurêr oldu kaç gün,
Dolaylar dolu kürtün.
Kızaklar hızlı kayêr –
Tabannar salt yalabêêr.

ENİ YİL

Dzin, dzin, dzin –
türkü çalêr zil.
Can, can, can –
seseder şen çan.
Ta-ka, ta-ka,
Ta-ka, ta-ka –
öter traka,
öter traka.
Neçin bu şamatalık?..
Eni Yil geldi artık!!!

ENİ YİL

Aho, aho, Eni yıl,
Pek gözäl hem pek mayıl
Saursun kaar dışarda
Kolada var sırada.
Ay Yordan ayazları,
Kızardêr yanakları/
Sora "hey-hey" gelecek.
Trakalar işidilcek.
"Surva, Surva" – baaracez –
Eni Yılı çaaracez.

Eni Yıl, Eni Yıl
O bizä gelmäâ kayıl
Uurasın o içeri
Adasın kısmetleri.
Hepsinä ikram, konuş –
Eni Yıl konak olmuş!

18.12.2012

SURVA

Surva, surva – Eni Yıl,
Çam aacı bizä mayıl.
Biz onu donakladık –
Baştan aşaa telledik;

Astık orêy oyuncak –
Gel bu gözellää sän bak!
Dala kondurduk kaarcaz.
Tatlılar bizdä diil aaz:

Var bomboli, şokolad,
Sepetçiktä – marmelad,
Mandarin var hem alma,
Bir kutu sakız da taa.

Ayaz Dädu gelecek,
Bizä baasış verecek:
Kimä kiyat, kimä bal,
Utanma, buyur da al!

Söledim bän peetimi,
Saymadım zaametimi.
Taa başadan annatım –
Neredä o baasışım!?

MALİ

Mamu, baka yok evdä, –
Bütün gün hep zaamettä.
Mali bizi doyurêr,
Eznikleri suvazlêr,
Üülenniktä yattırêr,
Cicilerimi toplêr...
Sora genä iş yapêr.

LÜZGÄR (FİZMİNUTKA)

Lüzgär eser yukardan,
Sallanêr ondan fidan,
Büküler dallar aşaa,
Uçları diyer topraa.

Kalkêr dallar yukarı –
Kımıldêr yaprakları.
Yannadı fidan saaya –
Dokundu komuşuya.

Sora yannadı sola –
Tutunduk biz kol-kola...
Uracez şamarları –
Lüzgär dönsün yukarı.

BAAŞIŞ

Pek uslu biz büün durduk.
Aulda çok iş kurduk.
Anam buna sevindi
Bir baaşış bizä verdi.

O baaşış – bir büyük ceviz!
Nicä onu payetçiiz?!
Ük koyêrız üstünä –
Olmêr o iki paya.

Kıstırêrız mengendä*!
Çekiçleeriz** – hep öla!
Yok! İstämeer açılmaa,
Yatkayı bizä vermää!

* mengenä - tiski (rus).

** çekiç - çokan

PATIRDAK

Var bendä bir patırdak
Patırdêêr patırdıyrak.
Gel dostum buna sän bak –
Oynaycez kaçınarak.
Bu sesä hiç şaşma pak:
Patırdêêr bu patırdak.
Tauklar deli oldu
Kıt-kıdak aul doldu.
Horoz kaçêr üfkeli –
Delecek tepemizi.

BAKA

Baka tokadı açtı,
Beni tez kucakladı.
Sora yanaamı öptü,
Bana – ekinä koktu.

ÇEKİŞİK ÇİPİÇLÄR

Dışarda kaar saurdu,
Kürtünnär üüsek oldu.
Havezim var çok kaymaa,
Başladım hızlı giinmää.
Kürkümü giidim, kalpaa,
Kuşadım kuşaa da taa,
Cebimdä – eldivennär,
Salt giyilmeer çipiçlär.
Ne yapıym, açan heptän
Çekişmiş onnar dündän.
Hep baktım ikisinä –
Da giindim bän tersinä!

PIRILDAK

Pırıldak,
Pırıldak,
Sän dönersin pek kıvrak!
Pindirsänä özünä,
Biz da dönelim bilä.

ÇAMUR

Ne gözäl hem şen yaamur!
Herersi oldu çamur.
Yalnayak kaçêrız biz,
Sokaklar oldu salt iz!

TERLİCEKLERİM

Terliceklerim benim
Pek kaba
Hem pek ilin.
Ama taa ilin bana
Yalnaak kaçmaa sokakta.

SALLANGAÇ

İki fidan yannaşık.
Dallarında sarmaşık
bir çatı – o sallangaç.
Önümüzden hızlı kaç!

Gélin, gélin sallanmaa,
Gök üzünädän uçmaa!

HOROZ

Kaçêr horoz sokakta,
Aarêêr ara tokatta.
Açın tokatçılı hızlı,
Verin ona pak darı.
Sesi onun pek ötsün,
Dolaylar da işitsin.

ŞEREMET

Bu sabaa kendim kalktım,
Kırnaklık hızlı yaptım.
Sora yıkadım çanak,
Mamuya verdim yanak.

* * *

Döner, döner, tekerlek.
Göktä uçêr kelebek.
Sudan geler çok ördek.
Aarêêr hepsini, kim tek.

KEDİ

Pek sever bizim kedi
Yalamaa kaymak izi.
Sokuldu yanniş çölmää,
Başladı südü süzmää.
Beenmedi o süt dadı,
Bakıp bana mäuladı.
Bän aldım bunu esap,
Akıttım çanaa kaymak.
Kedi kaymaa yaladı,
Bana gözünü kıptı.

KOMŞU BAŞÇASINDA

Komşu başçasında
Var armut
Hem var alma.
Var kirez,
Hem olmuş dut.
Aulda delik bulduk!
Ama, neçin orada
Bir fena köpek var, a?

* * *

Tuz-buz!
Tuz-buz!
Kim kalêr – ona topuz.
Topuzu sän daadacan –
Osaat bizi bulacan.

SAKLANBAÇ

Patla, patla
Patlangaç –
Biz oynêêrız
Saklanbaç.
İşidilsin gür sesin!
Yuman* bizi bulmasın.

* yuman - o, kim yumêr gözlerini, da sora
hepsini aarêêr.

* * *

Ya, karımca, gel bizä,
Hızlı-hızlı kon sözä.
Sözümüzü sän kestir.
Gözälimizi ayır!

* * *

Dön-dönä,
Dön-dönä,
Gitti Örgi dermenä.
O gördü taazä izi –
Şindi bulacêk bizi.

* * *

Bir, iki –
geldi tilki.
Üç, dört –
kazı ört.
Beş, altı –
avcı kalktı.
Edi, sekiz –
ateş ikiz.
Dokuz, on –
tilkidän kaldı salt don.

* * *

Çimçirik,
Çimçirik –
Dolaylar taa aydınnık.
Gürledi,
Gürledi –
Oyunnar hızlı bitti.

ÇEVİRMELÄR GAGAUZÇAYA

VAY HALINA!

Seni duudan hem büüdän Vatanında
Yalan aslıyı ensär sa, vay halına!
Cömertliin unudulur sa, kahırlanma,
Esabın unudulur sa, vay halına!

Yasta toyun imzası var, toyda – yasin,
Onnar biri-birindän ayrılmasın.
Nurun paası sana dert olmasın,
Yaamurlan bir payda olur sa, vay halına!

Herbir sözün her konušta eri diil,
Unutma, ani ihtärlarsan yıl ba yıl,
Akrannarın gülmää alırsa, şaka bil,
Küçük uşak seni gülür sa, vay halına!

Ömüründän aalaşarak, çok aalama,
Geçenleri yana-yana hep aarama.
Düşünmeklär gelmesinä yas saklama,
İnan ölür sa – din ölür, vay halına!

Yanılmaklar için söyleyän, miskin diil,
Kiraya yaşadıınan ev yuurtluk diil,
Yabancı sana ana olur sa, dert diil,
Zaman yabancı olur sa, vay halına!

Bahtiyar VAHABZADE

(Azerbaycancadan çevirildi 1989-cu yılda)

"HEYDARBABAYA SALAM"

2. Heydarbaba, çil kuşları uçtuu zamanda,
Gümä altından tavşam kalkıp kaçtıında,
Gül başçalarında çiçeklär açtıında,
Bizdän da olsun çelek yakışsın,
Açılmayan üreklär sevinsin.

4. Heydarbaba, güneş seni yısıtsın,
Üzün gülsün, çeşmelerin aksın,
Uşakların bir testä gül baalasın,
El gelendä, ver getirsin bu yana,
Bekim benim da uyumuş kismetim uyanar.

6. Heydarbaba, yollarım sana geç oldu,
Ömrüm geçti, gelämedim geç oldu,
Hiç bilmedim gözellerin ne oldu,
Bilmäzdim: yamaçlar var, kör yollar var,
Kayıplar var, ayırılmak, ölüm var.

*Seyid Muhammed Hüseyin Behçet-Tebrizi
(M.H. ŞEHRİYAR), İran, Tebriz.*

*("Heydarbabaya salam" poemasından birinci
bölümündän üç şiirii. "Heydarbaba" bu İranda bulunan
bir büyük bayırın adı.)*

(Azerbaycancadan çevirildi 2009-cu yılda)

"ONDOKUZ DOSTA ONDOKUZ ŞİİR"

2. VERDİ Mİ?

Yar sana söz verdi mi?
Verdi da, söz aldı da.
Kalbini tez verdi mi?
Verdi da, tez aldı da.
Yar sana dil verdi mi?
Verdi, geeri aldı da.
Üstündä gül verdi mi?
Verdi, gül sarardı da.
Yar seni aalattı mı?
Aaladıp güldürdü da.
Hiç seni aldattı mı,
Aldadıp öldürdü da.
Yar sana at aldı mı?
Aldı da, atlanmadım.
Sefadan söz saldı mı?
Saldı da, katlanmadı.
Derdini yar bildi mi?
Bildirdi da, bildirdi.
Göz yaşını sildi mi?
Sildi da, sildirmedi.
Hani aşkın zenginii?
Sattı paasını bilmedän.
Ya neredä sevgilin?
Gitti gider gelmezä.

*Ramiz ASKER, Azərbaycan. Baku.
(Azərbaycandan çevirildi 2010-cu ildə)*

CAN EMİNİM

(Legamint)

Mihay Eminesku'ya

Bilerim: bir gecä yarısında,
Ya güneşin duumasında,
Gözlerimi bän yumacam
Kiyadının üzerindä.
Beki oz'man etişecäm,
Onun yarı-yarisına.
Kapatmayın kiyatları
Nicä suuk göz kapakları.
Brakın onnarı açık,
Oolum yada kızım artık
Okusunnar ötää dooru,
İlerledip yarım yolu.
Herliym onnar işitmärsä
Kavalların ötmesini,
Baş yastıyma siz koyunuz
Kódruların potresini.

Grigori VIERU

(Romıncadan çevirildi 10.02.2010-cu yılda)

BALTİKA DENİZİNNÄN SÖZ

O, sän deniz, deniz, deniz,
Bana bir kihlimbar* sän at,
Peetlerimdä bulsun o iz
Hem parlasın ordan o raat.
Deniz bana cuvap etti,
Köpük kalktı dalgasında:
Aara sän kihlimbar izi
Kendi Ana tarafında.

* kihlimbar – rusça янтарь.

BOBA

Bakêrim bobamın auçlarna
Ne nişannar brakmış ömür o ellerdä.
Bulamaycan hiç bir da muzeydä
Bölä kabartılmış bir karta sergendä.
Bakêrim bobamın auçlarna:
Ne çok bayır, çukur var orada,
O Reutun* tepeleri yanmış gündä,
Vakitların seli da dokunmuş oralara.
Bakêrim bobamın auçlarna:
İsteerim hep ekin orêy atmaa,
Büüsün booday nicä büüyer masallarda,
Acılardan sürersin iç yaayı sän onnara.
Bakêrim bobamın auçlarna,
Biler onnar işlerini yapmaa candan,
Onnar hiç bir kerä da kaçmadı iştä,
Hiç bir kerä da kaçmadı zoordan.

* Reut – Moldovada bir derenin adı.

Titus ŞTİRBURU

(Romıncadan çevirildi 25.06.2013-cü yılda)

SAARLAA KAPANAN OFLAMAK

(Oftat închis în auz)

Bän döktüm aucuma sözlerimi, oturun:
Benim için aaç kalan o yıl zamannarı,
Buyurun.

Yaşarımdan zabunnayan o dört taraf içi
Aynalara da sıymêêr; ateş yalınnarın
Sıritması gibi.

Bol canımdam oflamak saarlaa kapandı,
Onu koolayamêêr ne dualar, ne da baarmak –
Ayıplık ta yandı.

Başarılmamış bir uçuş gibi bän daaldım
Evlerdän evlerä, auçtan auca, ya bak –
Bän üüseldim
Salt Ana adınnan pak.

Renata VEREJANU

(Romıncadan çevirildi 22.10.2012-ci yılda)

* * *

Olıym uslu mu?
Bozüksun akıldan!
Usluyum salt bir Allahın kuvedinä.
İstämeerim bän titremää, sancı çekmää,
Kocam – cellat, evi onun – kapan.
Görersin mi! Bän uuradım yoldan...
Dekabri duardı, uslu ydu lüzgerlär,
Aydındı pek senin esirliyndä.
Karannıklar konardı dışardan.
Ölä salt kuş temiz şişelerä
Düüler güüdäylän kış havasında,
Kannı lekä konêr ak kanada.

Duruk kismet pak şindi içimdä.
Kal saalıcaklan sän, diveç yärim,
Ki evinä yolcu kabul ettin...

Anna AHMATOVA
(Rusçadan çevirildi 1986-cı yılda)

ELKEN

Bir tek elken hep biyazêêr,
Maavi deniz dumanında!..
Ne sanki o burda aarêêr?
Ne o brakmış uzak erdä?..

Lüzgärlän dalgalar duramêêr,
Bükük direk oldu alçak...
Aman! Kısmet o hiç aaramêêr,
Hem kısmettän da diil kaçak!

Alt yanında temiz gök, sora
Üst yanında da varaklık...
Ayaklanma, isteer o bora,
Var sansın borada raatlık!

Mihail LERMANTOV
(Rusçadan çevirildi 1986-cı yılda)

POETA

Poet! Halkın sevgisini alınma korumaa.
O metetmä şamatanın kıpımnarnı sän at;
Seslämä daavayı hem herbir dangalaa,
Ol hep ölä girgin, dürük hem raat.

Sän padişahsın: ol yalnız. Bak işinä,
Git, nereyi çeker serbest o akılın
Fikirinä verip keskin yalın,
İstämeyip ödül cömert girginniinä.

Onnar sendä. Sän kendinin üüsek daavacısı;
Bilersin ne yapêr yaratmanın paası.
Kanaatmısın buna, raatsız yaratıcı?

Kanaatmısın? Ko sürülär salsın o işinä
Hem tükürsün altarlarda ateşinä,
Hem da uşak gibi sallasınnar şandalını.

Aleksandr PUŞKİN

(Rusçadan çevirildi 2002-cı yılda)

* * *

Sizi sevdiydim: sevgi da bekim taa,
Can erimdä hiç sünmedi heptän;
Sizi ko atmasın o raatsızlaa;
Gücendirmää sizi hiç yok nedän.

Sizi sevdiydim bän sessiz hem umutsuz,
Ba utanıp, ba kıskanıp, yanıp esmen;
Sizi sevdiydim ürektän, naazlı, sonsuz
Allaa versin ko başkası da hep ölä sevsin.

Aleksandr PUŞKİN

(Rusçadan çevirildi 2013-cü yılda)

* * *

her bir işin sölenmāk sırası vardır,
her güzelin da sevlmāk zamanı.
ama aldandı aaçlar genä bu sezonda:
erkendän açtılar o güzelim çiçeklerini.

Mehmet Selim KARTAL

* * *

nasılsın? deyip soruyorsunuz.
halım çoktandır sizä bellidir sanırım.
dünnä mi bana küsmüş,
yoksa bän mi dünnäya?
fasıl bir oltanın ucuna takılmış bir balık
ha bir da sürüklenir kendi yalnızlığına.

Mehmet Selim KARTAL

* * *

bir zamannar dünnä başka, biz başkaydık.
tap-taazä çiçeklär gibi
umutlarlan uyanırdık her günä.
şindi koyup fantaziyalarımı
hepsini bir şişeyä
braktım kıyısı olmayan bir denizä.

*Mehmet Selim KARTAL,
Moldovada Türkiye Respublikasının Bükkelçisi.*

(Türkiye türkçesindän cevirildi 2013-cü yılda)

* * *

bän mi senin dünnäana girdim
sän mi benimkinä
angımız taa şanslı...

* * *

gözlerimin önündä
gözümdän düşüyordun
tutamıyordum...

*Beste SAKALLI, Poyraz Kipra Türk
Respublikası (KKTC).*

(Türkiye türkçesindän cevirildi 2008-ci yılda)

ARTIK GİTMÄ VAKIDI

artık gitmä vakıdı
ayrılık çıt çıkartmadan bekleer dışarda
anıların gözü yaşlı
üüräm deer: "bıktım artık bu vedalardan"
ayaklar emir kulu
valiz çoktan hazır
gitmä vakıdı deer saat
gitmä vakıdı...
ayakkabı eşiklän vedalaşêr
el kapu kolunnan
kapu ardında yas
inim inim inneer basamaklar
yanaktan aşaa yaşlar
islanêr, galstuunun çiçää solêr
çaaran bir signal
taksi durêr
- camda asılı bir çift göz -
artık gitmä vakıdı
"hoşça kal yazın gülüşü yârim"

vedalaşmaa – rusça: прощаться.

* * *

gittin gündän nazar boncuu göz yaşım
maavisi özlem, biyazı dua, karası umut...
belliki dönmeyeceksin

Tanrı

İstedi

Gelmeni

...

hem

Gitmeni da!

AŞK* ÜSTÜNE...

Herkes bişeylər yaptı aşk üstünä;
Resimcilär – resim...
Poetlar peet yazdı...
Kiyatlar... kiyatlar aşk üstünä
Türkülär yakıldı,
Maniler sölendi
Sıcacık
aşk üstüne...
hem... Aşk...
hep alta kaldı...

AN.onim.

aşk – sevda.

Nursen ÖZDOĞAN KURBAN,
Türkiye, Ankara.

(Türkiye türkçesindän cevirildi 2010-cu yılda)

Bir Kuş

Bir kuş,
Penceremä konu bu sabah
Bakardı, durgun-durgun
Beki da bişeylerä derindän yorgun

Bir kuş,
Sessizçä gülümsärdi bu sabah
Güneş şafkından taa da parlak
Annadım içimdän:
Duyumsadıım yangınnarım
Puf gibi uçuvermişti

Gözäl kuş,
Sabahıma ne gözäl gelmişti

Ünal KAR, Türkiye.

(Türkiye türkçesindän çevirildi 2011-ci yılda)

* * *

Bu eşil, bu bayır, bu deniz... ne var sa,
Peet mi karıştı kanıma бүün
Burgaz'da yok sa,
"Peet bir ömür sürer..."
demişdin ye, ey dost,
Düşündüm topraanda:
"Ömür mü bir peettän kısa?"

FANİ DEDIĞİN

Hiç durmadaan, dünnää döner.
İnsannarı, sarfoş eder.
Biri geler, biri gider.
Annamadan, ömür biter.

Kaçta kaçı üzü geçer?
Yaşa, yaşa, seksän eder.
Acı, tatlı, kalêr, gider,
Kiracılar, geler, geçer.

Duuêr, büüyer, yaşêr, öler.
Hem mal yapêr, hem kullanêr.
Bilä, bilä, hep aldanêr,
Silâhları, hep can alêr.

Ömürünü boşa sayêr.
Gecä gündüz, hep çalışêr,
Mala doymaz, kulu olêr,
Çoka varmaz, toprak olêr.

AARA DA BUL, BULABİLİRSAN...

1988... Büük ayın 29-zu
Tam 21 yıl geçti aradan!
Vazgeçtim ondan bundan,
Bizä adam läüzim, adam.
Adam gibi adam!

Her zaman uyanık olan,
Hak, dooruluk peşindä koşan,
Hiç yorulmadaan!
Bizä adam läüzim, adam.
Adam gibi adam!

Kimseyä kambur olmayan,
Ne da karı gibi aar kalan!
Bizä adam läözım, adam.
Adam gibi adam!

Ayakta dim-dik duran,
İleriyä bakan,
İzmet için yanıp tutuşan!
Bizä adam läözım, adam.
Adam gibi adam!

Üüretimdän yana olan,
Bilim hem zanaatlan yorulan,
En aaz üç dil konuşan!
Bizä adam läözım, adam.
Adam gibi adam!

İnsannarlan barışık olan,
Dünnäada saygınnı olan,
Dolayına umut saçan!
Bizä adam läözım, adam.
Adam gibi adam!

Benim aaradıım annaşılan,
İdeal insan.
Aararım bir türlü bulamam,
Bu zamanda nerdä bulacan,
Ne olur sa olsun uslanmam,
Buluncaya kadar aarayacam!

Hasan AHMET, Greşiya, Batı Trakya

(Türkiye türkçesindän çevirildi 2009-cu yılda).

CANIM TÜRK DÜNNÄSİNDA

Bir kotlonda yısınmış,
Bir birlää sıyınmış,
Canım Türk Dünnäsında
Dildä, iştä, fikirdä
Bir olursak biz varız,
Dostça kardaş yaşarız.
Kerkük* bir gözüm benim,
Kıpra – öbüründä.
Bölüm bölüm Balkanda
Evlad var hep o kanda.
Seläm Özbeklerimä,
Can canım Azerimä.
Almazım var Yakutta,
Çuvaş, Hakas, Başkırtta.
Tatar da osannam benim,
Kazaktadır ceerim.
Kırğıza öpücüüm.
Kumanım hem Kumukum,
Paalı Karakalpakım.
Nogayım, Gagauzum,
Onnardır aslı özüm.
Balkarım, Karaçayım,
Uygurum hem Altayım
Hepsi da altın ayım.
Başım benim Türkmendä,
Bütün ürääm Türkiyedä,
Canım Türk Dünnäsında.
Dildä, iştä, fikirdä
Bir olursak biz varız,
Dostça kardaş yaşarız.
Dildä, iştä, fikirdä
Bir olursak biz varız,
Dostça kardaş yaşarız.

* Kerkük - Türkiyenin bir bölgesi.

İKİNCİ ÇANAKKALE

Topraa iilmiş başım
 Gözümdän akêr yaşım,
 Bir gözüm aalêr, güler obürü,
 Bilmeerim bän, diriyim mi, ya ölü.
 Dost deyni sarılmış düşmanın varı,
 Başıma yaayêr dünnäyın kaarı
 Sän uyanmadın mı?
 Hiç, hiç duymadın mı?
 Burda artık cenk başlamış.
 Bomba yok, imiklär patlamış.
 Bu cenklär, en son savaş,
 Sürüyer yavaş-yavaş.
 Saklı, saklı
 Ölüm izli,
 Kan da yok, ölü da yok,
 Hotarlan front ta yok.
 Girginnär, hodullar,
 Bän bänim deyennär,
 Kaya gibi durannar
 Kul gibi ölüp ölerlär.
 Ey daulcu! Daulcuuu!!!
 Baarsana!
 Şpigonlar girmiş imiimizä!
 Dolassana, aylä aylä!
 Başlamış biraz öncä,
 İkinci Çanakkale!
 İkinci-i-i!!!
 İkinci Çanakkale!

Oraz YAĞMUR, Turkmenistan.

(Türkiye türkçesindän çevirildi 2009-cu yılda)

ÜZLÄR

O kadar kalabalıktı
O kadar çok çenâ çalıyordu ki kulaklarım
Aazını tutmuş üzlerdän
Üzlär üzärdi deresindä içimin
Üz diil... Bin diil...
Bulanıklıından kayıp olmuş üz bu
Küçük ellär etmeer aralamaya tersini
Hem bulunsa da
Yok karşılaştırılacak bir örnään birisi
Yalnız gösterer dışardan insanı çok üz,
Hem kondurulamêêr
Bunca üzdän kendinä birini
Doorusunun doorusu eser insana
Üzsüzlüün bukadarı.

YOKLUUN

Kolaymıdır bir güüdeyi
öbür boyu sürümäk,
Uzun kaldırımarda aar-aar örümäk;
Kalbimi eridip yokluunun içinä,
Yokluunun kökündän bu öbürdä örümäk.

PARÇALAR

Bütünü yaradêr parçalar
Hem hepsi bütünü siireder.
Herbir parça biri birinin parçalarını taşıyêr,
Hepsindä hep o izlär.
Parçalar,
Sizlär, bizlär, onnar...
Bir araya gelir
Ardındaki bütünü saklêêr,
Üzleer.

Gökhan UĞUR, Türkiye, Düzce kasabası.

(Türkiye türkçesindän çevirildi 2008-ci yılda)

YOLLARDA BİR ADAM

Dalgın, beli bükük, susan bir adam
Yolun ortasında düştü düşecek.
Soluk üzünü asan bir adam
Habersiz, bir esabı yok, örüyer orda.
Herbir eki baamsız öbüründän.
İşidilän sesi görmeer gözü.
Kimä ne, kokulu derisindän
Adamnan bilä çürüyer, orda.
Yılların hasreti uşaklara
İzündä bir derin yaraya dönmüş.
Yorgun kısarak gibi soluk solaa
Topuunu taşa sürter orda.
Her bela, bir çentik atmış annısına
Boyu hem kolları uzayıp gitmiş.
Saçları gölgelär çatmış annısına
Ölü bezini kendi sürüyer orda.
Görünmüz güçlerä sır taşır gibi
Yola sesetmedään uzaklaşêr.
Canı üz arzusunnan uuraşan gibi
Daa binnärcası kableder orda.
Yok, o gölgä diil, haliz bir adam
Yolların hakkını verêr orda;
Durgun suya karşı ürkek bir adam
Ömrün tefterini tutêr orda.

*Metin Önal MENGÜŞOĞLU,
Türkiye, Elâzığ kasabası.*

(Türkiye türkçesindän çevirildi 2009-cu yılda)

NARODE MOJ, NE OSTAVLJAJ JEZIK SVOJ!

Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj,
Ja klečim i preklinjem te,
Svoje sinove pouči...
Za to se Bogu molim.
Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj!

O učeni, oko sebe se osvrni,
MATERNJI JEZIK među hrabrima živi.
I vjeruj, on će ti pomoći
Kad nevolje te snađu.
Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj!

Dok je jezika – za tvoje će se ime znati,
I tek će te, tada uvažavati,
I tada će mladi naraštaji
Svoju majku i oca slušati
Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj!

Vode će proteći, zlato nestati
Na ovom tlu, samo će jezik ostati!
Jer jezik- krv tvoja
Životu snagu daje
Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj!

Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj!
Zadnje riječi tebi ću uputiti,
Svoje sinove pouči...
Ja klečim i preklinjem te:
Narode moj, ne ostavljalj jezik svoj!

*Boşnakçaya çevirdi Alena ÇATOVIÇ,
07.07.2013*

Tİ NYAMAŞ TELEFON
(SENDÄ YOK TELEFON)

Kolko tayni iskam da ti poverya
No navsyakide tsari bezredie
Lübovtani stanajertva
Na jestokite besyuzdni vetrove

Strahuvam se ot vetrovele loşi
İ tvojata duşa e kato led
Sedmitsi ot teb nyama vest
V myesto teb razgovaryam si s vetrovete

Strahuvam se ot vetrovele loşi
Bes teb migıt se prevrišta viv vek
Kolko tayni iskam da ti poverya
No ti namaş telefon, nyamaş telefon

*Bulgarcaya çevirdi Şaban M. KALKAN
(KIBATEK Buletni, N:11, 2002)*

AYRILMA DİLİNDƏN, XALQIM!

Ayrılma dilindən, xalqım,
Mən diz çöküb yalvarıram,
Oğullarına öyüd ver...
Buna görə dua edirəm,
Ayrılma dilindən, xalqım!

Baxıb da gör: dolay aydın,
Ana dili yerdə yaşar.
İnan ki, o edər yardım
Səni əzmək istəsələr,
Ayrılma dilindən, xalqım!

Dil varsa, daima var adın,
O zaman səni sayarlar,
Həm də hhaçan övladların
Ata-ananı səslərlər!
Ayrılma dilindən, xalqım!

Sular gedər, gedər altın...
Bu torpaqda bu dil qalar!
Çünku bu dil sənin qanın,
Yaşamana qüvvət verər!
Ayrılma dilindən, xalqım!

Ayrılma dilindən, xalqım!
Son sözü sənə sölyərəm,
Oğullarına öyüd ver...
Mən diz çöküb yalvarıram:
Ayrılma dilindən, xalqım!

DUA

Allahım,
İstəyirəm olsun dövlətim,
Əbədi yaşasın millətim,
Olsun öz ana dilim,
Olmasın dilim-dilim,

Olsun bir bütöv, bütün –
Dün, bugün, sabah, hər gün!
Əbədi və daima!
Amin!

ATƏSLƏ BARIT

Atəslə barit – durarıq yanaşı,
Canlarımızda isə qor və qığılıcımlar!
Nələr etdik, həm də nələr etmədik:
Aramızda tutuşmasın yanğın.

BİR MAHNI

Qırdan keçdi qaraca*,
Gedib çıxdı yamaca.
Vardı bir sevgili yar,
Gözciyəzi qaraca.

* qaraca - maral

MULȚUMESC, PENTRU STIMĂ...

Doar de trei vârstnice
Mâna mea a fost sărutată.

Prima – de o profesoară,
A doua – de o "lideră",
A treia – de o simplă țărancă.

De instruitul copiilor,
De muncă, prin arături,
Palmele profesoarei
Era numai bătători.

Mâinile „liderei”
Erau calde și moi,
În palme-i palpatau venele,
Pe degete – inelele noi.

Mâinile țărancei erau crăpate,
Negrul pământului – sub unghii,
Palmele-i erau uriașe și aspre,
În ochi - cerul și verdele luncii.

Profesoara mi-a zis:
Mă bucur, că sunteți!",
„Lidera”- mi spuse: „Îmi place, scrii bine!",
Țărancă: „Mulțumesc, pentru stimă!"

26.02.2010.

* * *

De tine m-ai legat fără de funii,
Cum să mă-ntorc la casa mea,
ia spune-mi?
Rămân, desigur, ca să-ți simt suflarea,
Tu – să te scalzi în ochi-mi ca cicoarea.

10.05.2010

* * *

Iubind cu drag – mai naște o iubire,
Că sunt neazuri – dă-le la o parte,
Grăbește-te să fericești o fire,
Că-n lumea asta, vai! mai e și-o moarte...

05.02.2011

MÂINILE MAMEI

Mama de cu zori frământă
Pâine nouă, pâine sfântă.
Vai, ce mâini măicuța are -
Nu cunosc de sărbătoare.

Ne dezmiardă și ne ceartă,
Ea de griji mereu ne poartă,
Ne adoarme, ne trezește...
Oare când mai odihnește?

ANUL NOU

Și pe dealuri și pe văi
Numai zvon de zurgălăi.
Pe la geamuri băieței
Toți în mâni cu clopoței.

Taca-taca, și-o talancă
Glăsuiește ca o stancă.
Ce mai larmă, ce ecou! –
Uite – așa-i la Anul Nou.

DESCULȚ

- Ieși afară! strigă picii.
Mama-mi zice – Ia-ți ciupicii!
Am ciupici ușori, de casă,
Împlețiți din lână groasă.
De ciupici îmi este milă
Și-i încălț mai mult cu sila,
Dar vă spun: o știu mai mulți –
Tot mai bine e desculț!

DE-A MIJATCA

Furnicuță
Miticuță,
Vin' la mine
Olecuță.
Ne-am certat,
Tu ne împacă,
Tare-i trist
Fără de joacă!

PAPUCEII SUPĂRAȚI

Spulberă ... Și geru-i mare,
Dar am poftă de plimbare.
Sare scurta din dulap,
Cușma s-a urcat pe cap.
De mănuși nu am habar –
S-au ascuns în buzunar.
Papuceii, chiar de-s frați
Sunt grozav de supărați.
Unu-i ud, cellalt uscat,
Noaptea-ntreagă s-au certat...

.....
Nu știți cine-i vinovat?

NUMĂRĂTOARE

Unu - doi , un-doi –
Vine-o vulpe drept spre noi.
Trei-patru, trei-patru –
Zice: eu mă duc la teatru.
Cinci-șase, cinci-șase –
Vulpea-i mare mincinoasă.
Șapte-opt, șapte-opt –
Nu știu cine-un pui a copt.
Nouă-zece, nouă-zece –
Viclenia nu-i va trece!
Vulpea fuge în povești...
Toți se-ascund, iar tu mijеști.

ÎN GRĂDINĂ LA VECIN

Râd cireșele ochioase
În grădină la vecin
Și stăpânul nu-i acasă...
Cum dorința s-o alin?

Pomul pare o pictură,
Gura-ți lasă apă, zău.

Gardul are și-o spărtură ...
.....
Dar mai e și-un câine rău.

CIULINII

Stau întins în iarba deasă,
Urmăresc cu mare har
Cum gândacii – împing spre casă
Ciuciuleți din băligar.

Câtă muncă, câtă minte
Pentru ei e-un lucru sfânt.

Pentru iarnă-adun merinde
Jos, în găuri, sub pământ.

Gândăcei! Sus, pe coline,
Sunt ciulini așa de mulți,
Strângeți-i pe ei, mai bine,
Ca să pot s-alerg desculț.

*Traduceri din limba găgăuză
de Titus ȘTIRBU, 2013*

CASĂ PĂRINTEASCĂ

Bun-găsit, căsuța mea,
Iată-mă la ușa ta
Obosită, și-am venit
Ca la cuibul meu iubit.

Anii mulți te-au apăsăat,
Coperișul s-a lăsat,
Iar eu umărul n-am pus
Ca să-l ținem mândru sus.

Lutul sobei a crăpat,
Și salcâmul s-a-ntristat...
Numai dudul verde e,
Dar... cui dudu dăruie?!

Cât prin lume ne-am pierdut,
Doar părinții te-au avut

Lângă ei. Și nici un glas
Prin ogradă n-a rămas...

Lângă ușa ta mă-nchin!...
Ca un fiu, dorit să-ți vin,
Am venit... Nu mă lăsa
Să mă-ntorc, să pot pleca.

ÎNTREBARE

Au te-ai feri de soartă, când
La glasul tău cu lacrimi plâng
Pământ și cer, și trandafirii
De prin grădinile iubirii?

* * *

Despre iubire—așa aș vrea să scriu,
Încât și cerul să-mi răspundă, viu,
Și inima să mi-o-nțealeagă
O lume-ntreagă...

* * *

Mereu ceva în viața asta pierdem...
Ce-anume, noi vedem când am pierdut.
Cu lacrimi grele pierderea mai credem...
Dar nu se-ntoarce vremea din trecut.

GLOANȚE

Gloanțele pe sus au șuiert,
Omul a scăpat nevătămat,
Numai un copac gemu ușor,
Zdruncinat, în calea lor...

* * *

În seara asta tu te-ai dus, te-ai dus...
Rămas-am eu cu noaptea – doi săraci:
Eu să mă zbat cu dorul meu nespus,
Ea să se mire pentru câte faci.

*Traduceri din limba găgăuză
de Pavel DARIE, 1998*

ВОЗВРАЩЕНИЕ В ОТЧИЙ ДОМ

Говорю я дому «здравствуй»,
возвращаясь из долгих странствий.
Двери распахни свои,
зря обиду не таи.
Не скрипи... и сам я вижу:
стала крыша твоя ниже –
не по силам тяжесть лет,
коль опоры должной нет.
Старики – отец и мать:
дом без сына не поднять.
Никудышной стала печь:
Не сварить в ней, не испечь...
В огороде – чья вина? –
лебеда и бузина.
Старой груше год от года
всё мучительней забота:
всё не знает, как ей быть –
для кого плоды растить?
Разлетелись кто-куда
мы из отчего гнезда,
а родителям остались
одинокчество и старость...
Не таю своей вины я:
- Ничего, мои родные,
ждали сына своего –
я вернулся... Ничего.
В пояс дому поклонюсь,
помолчу, как поклянусь.
Сердце дрогнет под рукой:
Всё! Отсюда – ни ногой!..

ЧЕЛОВЕКУ НЕОБХОДИМО

Человеку необходимо,
чтобы мать у него была,
чтоб с надеждой выходила
на дорогу за край села,
чтоб верила и ждала.

Человеку необходимо,
чтобы был у него свой дом,
чтоб над крышей труба дымила,
чтоб стены хранили в нем
память светлую о былом.

Человеку необходимо,
чтобы жизнь его стороной
солнце вечное не обходило,
согревало порою оно,
когда холодно и темно.

Человеку необходимо,
чувство родины и корней,
ощущение связи единой
и былых, и грядущих дней
с беспокойной судьбой своей.

*Перевод с гагаузского
Виктор ЧУДИН, 1986*

ДРУГУ

В. Михалчану

Ты редко пишешь мне,
Так редко...
За окнами желтеют ветки.
В заботах ты?
Или забыл,
Кем для меня когда-то был?
Как изменились времена,
И не моя ли в том вина?..

И остается мне тревога.
Я жду, старея понемногу,
Я жду вестей,
Себя клянущу.
Как будто, чувствую вину.

ДОМ

Когда ломают старый дом,
Что в сердце слышится твоим?
...Здесь предок твой когда-то жил
Приютом этим дорожил.

Так пусть хотя б одна стена
Спасется от забвенья.
Пусть вечно слушает она
Счастливых внуков пенье!

Когда ломают старый дом,
Что в сердце слышится твоим?

СОНЕТ

Когда я шел с тобою рядом,
Казалось: вся земля поет,
Конец, я верил, не придет
Признаниям и нежным взглядам.
Была ты песней и отрадой,
Душа моя рвалась в полет.
Но, словно молния над садом,
Судьба сверкнула в свой черед.
И бесконечная дорога
Кривою улочкою стала,
Затерянной в глуши села.
И все звенят колокола.
И хочется вернуть начало
Той музыки, что в нас была...

* * *

Стоит сарай.
Квадраты стёкол-глаз
Устремлены, недвижимые,
на нас.

А рядом пёс
В ночной тоскует мгле.
Прибита колом
Цепь его к земле.

Глазами пса
На яркий мир смотрю,
Цепь несвободы разорвать хочу.

*Перевод с гагаузского
Любовь ФЕЛЬДШЕР, 1988*

СЧИТАЛКИ

* * *

Соль – вода,
соль – вода,
что-то будет вроде льда.
Ты комочек разобьёшь,
тех, кто спрятался, найдёшь.

* * *

Муравей, сюда беги,
помириться помоги.
Мы поспорили сейчас:
кто красивей всех из нас?

* * *

Петя очень торопился,
по двору пол дня крутился,
а на мельницу пошел –
там пучок травы нашёл!

* * *

Колесо под горку мчится,
в небе бабочка кружится,
утки на берег выходят,
кто остался, тот и водит!

*Перевод с гагаузского
Сергей КУТАНИН, 1986*

ОГОНЬ И ПОРОХ

Огонь и порох – рядом мы стоим,
А в душах искры, пламя, жар.
И не хватило шага, нам двоим,
Чтобы не вспыхнул той любви пожар.

*Авторский перевод
с гагаузского, 2012*

НОЧНОЙ ЛЮБВИ СТОРОЖА

Занавеской осеннего дыма
Ночь затянулась кругом.
Стёрла погода на небе пустынном
Малой Медведицы дом.
Запах духов и осеннего дыма
Замерли вместе в твоих волосах.
Мы сражены уж стрелой Купидона –
Исчез без следа ожидания страх.
Все затянулось Кинжальным узлом –
Ласки, и судьбы, и тел единение.
На потолке ложились ковром
Узоры от ритмов сердцебиения...

Молчали в то утро все петухи,
И солнце взошло не спеша...
Нас приняли сны в объятия свои –
Ночной любви сторожа.

*Авторский перевод
с гагаузского, 2012*

СОН

Плыла на встречу мне она:
Дугою бровь – черным черна,
Росой умытое лицо,
На пальчике блестит кольцо,

Сережки золотом горят,
Браслеты на руках звенят,
Платочек девичий в руке
И лента алая в косе.

Метнула взгляд чернявых глаз,
Как будто сняла с сердца сглаз...
«Постой, прекрасное создание,
Ты как мираж в моем сознание!»

Улыбка нежные уста
Ее покрыла. И она
Ушла в туман. Остался я
На перекрестке одиночества.

*Авторский перевод
с гагаузского, 2012*

ЛЮДИНІ ПОТРІБНО...
(INSAN LÄÄZIM...)

Людині потрібне місце,
Яке б стало її причалом
І, як мати, її чекало.
Людині потрібне місце.

Людині потрібне домівка,
Що вогнища жар зберігає
І світлом минувшини сяє.
Людині потрібне домівка.

Людині потрібне сонце,
Щоб теплими були стосунки,
Щоб юність сміялася лунко.
Людині потрібне сонце.

Людині потрібне Вітчизна,
Країна її народу,
Де корінь прадавнього роду.
Людині потрібне Вітчизна.

КУЛЯ...

...не встигла в серце людини
впитися, невидючка...
Лиш на дереві скрикнула птиця
і гойднулася гілка квітуча...

ОДИНОКА ПТИЦЯ

Зима незвичайно сувора,
Морозів не слабшає лютъ,
А птиці, здається, учора
На південь відлинули в путь.

Одна тільки не відлетіла,
Лишилася в ріднім гаю,
Лишилася и закрижаніла,
Зронивши голівку свою.

Ви скажете – стужа жорстока
Її доконала. Та ні! –
А те, що була одинока
Пташина в ті зимнії дні.

Отак – без уваги людскої –
Самотня людина, бува,
Не винесе долі гіркої
І кригою стане в жнива...

ПІШОВ...

...і снігом замело
твою останню путь.
Але добро твоє і зло
серед людей живуть.

Ukraincaya cevirdi
Stepan KELAR, 1998

AYAZ

Tanteneli resim
Pençerede gerili.
Onu ayaz yaptı
Ünlü resam gibi.

O pençerede sette
İnce bir mum ışığı.
Hem gözlükte gölge
Yüzünün nişanı.

Geliyor... kayboldu ilkyaz.
Nedense yok kuşlar?
Sertleşiyor ayaz,
Koyulaşiyor renkler.

GECE

Ömür geçti o zamandan,
Sonra seninle buluştum;
Hep titriyorum lâfından,
Bakışından kesilir soluğum.

Gecä-gündüz salt önümde,
Masal gibi o kıpırnar,
Hani çok yıllar önce
Bize kurban geldi onlar.

Artık büyüyor çocuklarım,
İçimdeki can varlığım.
Ama geceleri yok uykum, -
Sanki neye var umudum?

SAVURGUN

Savurgun, savurgun,
Sevdamı sen benim savurdun.
Ansızın dondurdun
O keskin duygumu.
Ne yaptın?
Ne yaptın, ayazlı savurgun?

Savurgun, savurgun,
Yolumu sen benim savurdun.
O eve ne yerde
Hep yârim bekledi.
Ne yaptın?
Ne yaptın, karannık savurgun?

Savurgun, savurgun,
Canımı sen benim savurdun.
Salt kaldı umudum
Bir de rahatsız uykum.
Ne yaptın?
Ne yaptın, cenabet savurgun?

Savurgun, savurgun,
Bu akşam sen hepten bozuldun.
Yabancı olana
Sevdiğimi adadın.
Ne yaptın?
Ne yaptın sen gizli savurgun?

Savurgun, savurgun,
Neçin diyilsin uygun?
Savurgun, savurgun,
Bir türlü sen durgun.
Sen durgun,
Savurgun.

(Türkiye türkçesine çevirildi 1992 yılda)

İÇİNDEKİLÄR

Gagauz Milli Gimnı	3
Bän aalemin ipinnän kolverilmedim	4

Bendä var bir Vatan...

*** Bendä var bir Vatan	5
Dua	5
Atılma dilindän, Halkm!	6
Zavalı Ana Dilim!!!	7
Gagauzluk kayıp mı?	8
Birlik türküsü!	8
Yaşa, halkm!	9
Onun adı – Ana Bucak!	10
*** Çizilyidin bayrakta	11
Canım – Vatanım, Gagauziyam!	11
*** Etti yalan yazdınız.....	12
Vatanım – Gagauziyam!	12
Bän gagauzum	13
Te bu Bucak!	14
Eski bir düş	15
Benim Canavar yortularım... ..	15
*** Geniş kırı kaplaardı kavıllar	16
*** Denizin kenarından	16
Of, Gagauziyam benim (Gagauziya. 2013).....	17
Hep o halda kaldık	18
Gagauz dilin üüredicilerine	19
Gagauziyanın üüredicilerine	19
Gagauziya üüredicilerine	20
Analar, analar, paalı analar	20
“Çadır”	22
Severim seni, paalı Kongazım!	23
Ana dilim	24
Düün türküsü	25
Derä gibi akêr ömür	26
Zamanayêrsın, evim!	27
Dam	28

Yalannan olmaz yaşamaa	28
Mali	29
* * * Pek siyrek bir haber	30
Yaşayın çok hem kısmetli	30
Afet	31
Lüzgerlär	32
İnsana läüzim	33
“Vakit geldi taş toplamaa...”	34
Aaçlık	35
Çizilär	36
Şen oynêêr gagauzlar	37
Danışmak	38
Otuz beş yaşındayım	38
Malimä	39
Akar yıldız	41
Hristozun yaşındayım	42
Adımnar	43
Güz	44
Sarı güz	44

Koorlaşmış ateş

* * * İpsiz baaladın beni kendinä	45
Ateşlän barut	45
Bir maani	45
* * * Sular gibi akıp, geldim şu yanına	46
* * * Ne vardı nicä söylemää sana	46
* * * Bilerim, tutêrsın hep aklında	46
* * * O seftä, haşlak öpüşün	47
* * * Sensiz kaldım bän yalnız!	47
* * * Sevgililär vererlär Emin!	47
* * * Onun yolu belli	48
* * * “Sevda dünneyi tutêr!”	48
* * * Esti uzaklardan bir el	48
* * * Koorun altında saklanmıştı ateş	48
* * * Sevda kotlonunda külä... ..	49
* * * Naazlandırma sefaa sevdamızı	49
* * * Üreemizä ecel çivi kaktı	49

* * *	Gel gençliinä sevgiylän bakıym	49
* * *	Bu üreemin deli düülmesi	50
* * *	Kaşımında, yanaamda, dudaamda	50
* * *	Beni hiç yok gözün görmää	50
* * *	Seni tanısam içindän	50
* * *	Beni tutmêêr artık uykular	51
* * *	Sana "gel, kal!" demää	51
* * *	Sevmenin da, sevilmenin... ..	51
* * *	Seni ölä sevdilär mi?	51
* * *	Sevda baygındı mı... ..	52
* * *	Senin ilk öpüşün	52
* * *	Seni düşümdä da görsäm	52
	Sevdadan mahmurluk	53
* * *	Eleer göklär kaarı erä	53
	Yaamurlar taa südürmedään ateşleri	54
	Bir düş	55
	Sän, Mari Dünnää Gözeli	55
	Delersin duygudan gecelär	56
* * *	Hadi uyu... ..	57
	Kolver yansın sevda	57
	Koorlaşmış ateş... ..	58
* * *	Daalêr yıllarım nicä... ..	58
	Bu ayazda yalnız bän kaldım	59
	Bil, küllär altında ateş dinnener... ..	59
	Hem sän... hem bän... hem ikimiz... ..	60
* * *	İki saat	60
	Ürkütmä benim duygularımı!	61
	Sevdam gibi dilber mi o dünnää	62
	Surva gecesindä	62
* * *	Ilk denizin dalgası	63
	Gümbürdeer ürääm güüsümdä	63
* * *	Sevda için yazarkan... ..	64
	İzin ver... ..	64
	Üreemin eni saabisi var	65
	Bän ayaktayım!!!	66
* * *	Kanatları Kassiopeyâ yaymış	67
* * *	Üfkelenip, çıkıp gittin... ..	67
	Kaldı damgalar duvarda	68

İkili peet	68
Tatyanaydı adın	69
Masallar	69
Ters çiftlär peeti	70
Tutsak etmə beni	71
*** Kolver uçsun sevda... ..	72
Flamburun kokusu	72
O gecä	73
*** Başımı iilderim	73
*** Yastıyn biyaz meydanında	74
*** Sän benim gecelerimsin	74
Sendä yok telefon	75
Kıpım gibi sevda	75
*** Seni görmäk için... ..	76
Gecä bekçisi	76
İlk gecä	77
*** Seni özleirim hepsindän beter	77
Yangın	78
*** Kendi elinnän sän kırdın	78
Ölä tatlıysın sän... ..	79
*** Bana deyni raatsız geçer gecä	79
Sonet	80
*** Kirpiklerin ucundan	80
*** Bendän uzak oldun bu auşamda.....	80
*** Ne sana genä oldu	81
*** Ölä da datmadım bu çöşmedän	81
Gecä	82
Yazıların	82

Kalarsaydı – kalêr adın!

*** Düändän, büünä hem yaarina	83
*** Eminneri bän basmadım... ..	83
*** Günnerimiz bitecek... ..	83
Sadä halkımnan birliktä	84
*** Kanırık ta olsak... ..	85
Hiç biri kalmadı bu dünneyä direk	86
Yok vakıdım yavaş yaşamaa	88

“Saa ol, ani sayêrsın!”	89
Bana sän duşman olamaycan	90
Ne dostumsun, ne duşmanımsın	91
At çetileyi, Allahım!	92
* * * Bän atmadım Kliseyâ taş	93
Karıma	94
O, ne mutlu o canıma!	94
* * * Kösteklendin mi sän...	95
Bunnar bendän hep sormalı	95
Bin kerä şükür sana, Allahım!	96
Var senin için yanan	97
Kılıç hem dooruluk	98
Maalâ saatları	99
Bir başanlı kadına	99
* * * Alatlamışım atıma atlı pinmäâ	100
Evlär	100
* * * V. Kotenko-Baurçulunun ölüsünä	101
* * * Peti BUZACIın ölüsünä	102
* * * Fedi FRANGUın ölüsünä	102

Ennerimdä yazılar

* * * Herbir iş unudulêr	103
* * * Var insan kısmetsiz	103
* * * Var gülün tikenı	103
* * * Kavga – bulutlar erä iner	103
* * * Karı kulluun önündä şaşırêrım	104
* * * Dua etim Allaha	104
* * * Birisinin kamburu iştäñ çıkêr	104
* * * Yanımda kısmetli ol, yavrum	104
Kongazın soluunu solumaa	105
* * * Umurumda da diil senin o yalanın	105
Karıdan nasaat	105
* * * Bän bilmeerim ne taa islää	105
* * * İsteerim yastımız uzun olsun	106
* * * Sän dünnäädan ayrılırsan...	106
* * * Oturêrsın, uzadıp ayaklarını	106
* * * Geçmiştä gelecää hiç aarama	106

*** Betvalar içimdä yandılar	107
*** Hiç yok kuvet sana...	107
*** Göktän yaayardı bir yaamur	107
*** Mezarlaa yaklaştım...	107
*** Kendi ellerimnän kazdım mezara...	108
*** Sendä ileri sayıldım yalnız	108
*** Uşak duuduynan...	108
*** Kılıç otu bıçak yarasını...	108
*** Kimdän geldi bu ses?	109
*** Alatlayın, evlenin, yaşayın	109
*** Sevişip – sevda yarat	109
Mihay Emineskuya	109
*** Ačan yok sendä candan bir evlat	110
*** Duudusan erkek da oldusan karı	110
İlkyaz	110
*** Soruşlarna cuvap ederim	111
Horu	111
*** Evrennän barabar dünnä döner	111
*** Serili giisilär tellerdä	111
*** İstär-istämüz yalan söyleyip	112
*** Kuşku durêr kulaam	112
*** Laflar – kantar topuzu	112
*** O hepsini gülmää alardı	112

Biz – bizdän!

Onnar – kuyrukludan!

*** Yalancılar gelerlär kuvedä	113
*** Kerpidenän kesip kökünü	113
*** Büün annadım bir iş	114
*** Mumnarlan elem yaktılar	114
Fariseyin fariseylerinä	115
Telivizorda bak!	116
Adamın adamına nasat	117
Hayvannar peeti	118
*** Domalmışınız, nesteyä hazırsınız	118
Maskalı maskaraalara	119
*** Birdän iki yapıp – uşak büüttük	120

*** Gramotalar, diplomnar, başkannar	120
Boba nasaatı	121
*** Geldi o – salt başımıza bela	122
Kara sülüklär	122
Canavarı saran köpeklär gibi	123
Var onnardan bendä kalkan	123
*** Ölä da zoor geçer bu yaşamak	124
Kula kul olmuş insannar	124
Biz – bizdän! Onnar – kuyrukludan!	125
*** Ayozluun altından... ..	125
Lafı – sansın karıdan!	126
Topal şeytanın yavrusu	126
“Apostolları” yapannara	127
*** Açıan “erkek” kancık olêr	127
Ardına bişeycik almayacan	128
Kamaniya	129
Molotov kokteli	129
Sıra geldi günnüü tütütmää	130
*** Onnar sayılardı dost	131
Nestä çıraa	132
Daaldı daalara adamnın	132

Epigramalar hem başlanan peetlär

*** Sän bizdä nicä bir graf	133
*** Todur durmêêr erindä	133
*** Cänd se rästi la el, atunci başcanul	133
Aşk	134
*** Aleksandr DANÇA	134
*** Oktavian GRIGORIÛya	134
Paalı dostum Todur Zanet’e	135
*** Запомни, дорогой Занет	136
*** Paalı başış – ana dilim	136
*** Düşünerim avşamdan	137
*** Bir yıldız gibi bu dünnedä	137
*** Lüda MIHALÇAN-DOREANUya	138
*** Он сам не знает, что творит	138

Uşaklar için seçmä

Vatan	139
Mamu	139
Ekmek	139
Afta günneri	140
Te geldi ilkyaz	140
İkyaz	140
Yaz	141
Güz	141
Kış	141
Kış	142
Kaar	142
Kızaklar	142
Eni yıl (Dzin, dzin, dzin...)	143
Eni yıl (Aho, aho...)	143
Surva	144
Mali	144
Lüzgär (fizminutka)	145
Baaşış	145
Patırdak	146
Baka	146
Çekişik çipiçlär	146
Pırıldak	147
Çamur	147
Terliceklerim	147
Sallangaç	147
Horoz	148
Şeremet	148
* * * Döner, döner, tekerlek	148
Kedi	148
Komşu başçasında	149
* * * Tuz-buz!	149
Saklanbaç	149
* * * Ya, karımca, gel bizä	150
* * * Dön-dönä	150
* * * Bir, iki	150
* * * Çimçirik	150

Çevirmelär gagauzçaya

Bahtiyar VAHABZADE. Vay halına!	151
M.H. ŞEHİRİYAR. “Heydarbabaya salam”	152
Ramiz ASKER. “Ondokuz dosta...”	153
Grigori VIERU. Can eminim	154
Titus ŞTİRBU. Baltika denizinnän söz	155
Titus ŞTİRBU. Boba	155
R. VEREJANU. Saarlää kapanan oflamak..	156
Anna AHMATOVA. “Olhym uslu mu?..”	157
Mihail LERMANTOV. Elken	158
Aleksandr PUŞKİN. Poeta	159
Aleksandr PUŞKİN. “Sizi sevdiydim..”	159
M. S. KARTAL. “Her bir işin sölenmäk...”	160
M. Selim KARTAL. Nasılsın?...”	160
M. Selim KARTAL. “Bir zamannar dünnä...”	160
Beste SAKALLI. “Bän mi senin...”	161
Beste SAKALLI. “Gözlerimin önündä...”	161
Nursen Ö. KURBAN. Artık gitmä vakıdı	162
Nursen Ö. KURBAN. “Gittin gündän nazar”	163
Nursen Ö. KURBAN. Aşk üstüne...	163
Ünal KAR. Bir kuş	164
Feyyaz SAĞLAM. “Bu eşil, bu bayır ...”	164
Feyyaz SAĞLAM. “Bir gözäl kasaba...”	165
Feyyaz SAĞLAM. “Canım dünnän büün...”	165
Feyyaz SAĞLAM. “Bir çılgın deniz ki...”	165
Hasan AHMET. Fani dediğin	166
Hasan AHMET. Aara da bul, bulabilirsan... ..	166
Oraz YAĞMUR. Canım türk dünnäsında	168
Oraz YAĞMUR. İkinci Çanakkale	169
Gökhan UĞUR. Üzlär	170
Gökhan UĞUR. Yokluun	171
Gökhan UĞUR. Parçalar	171
M. Ö. MENGÜŞOĞLU. Yollarda bir adam	172

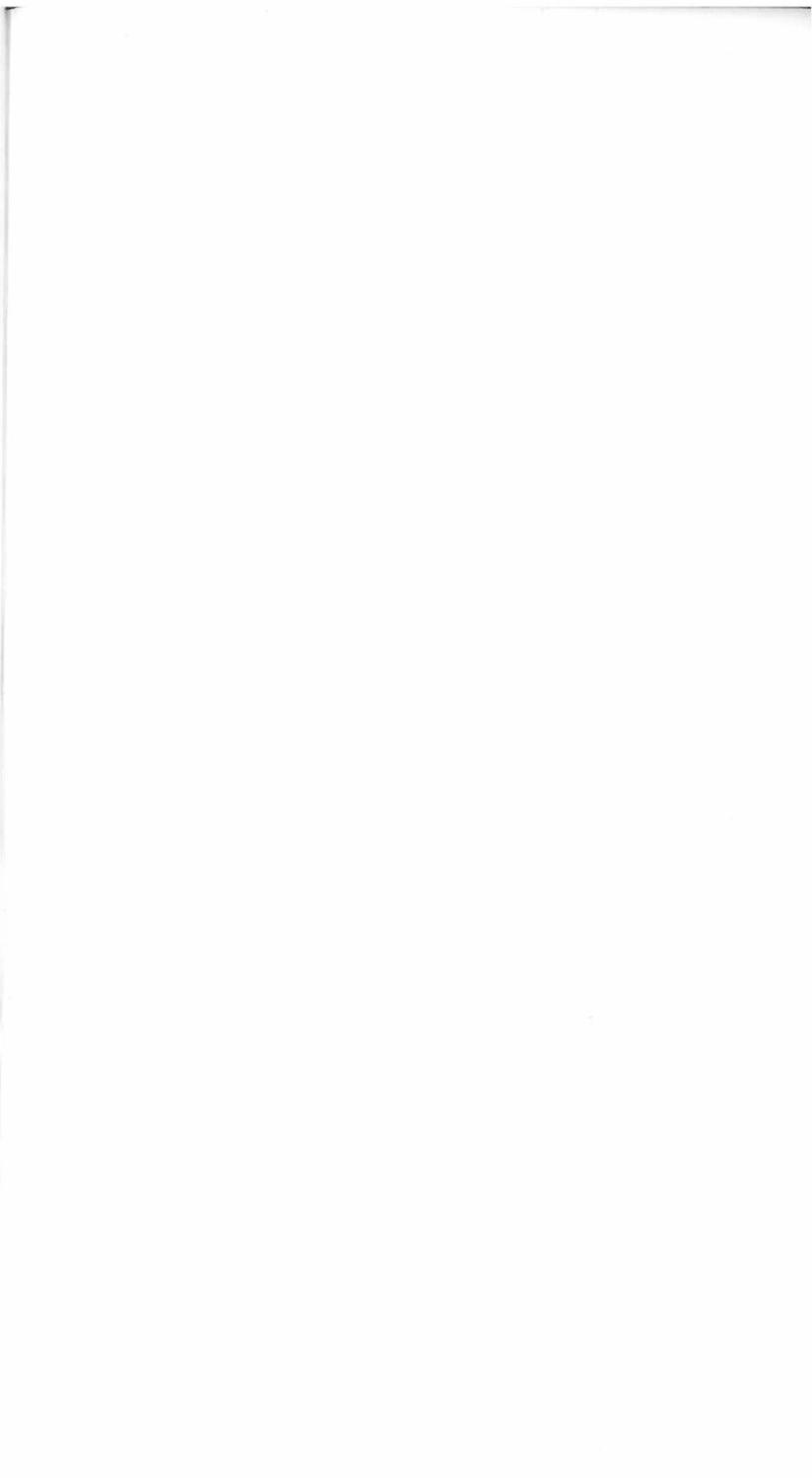
**Todur ZANETin yaratmaları
başka dillerdä**

*** We guarded both ...	173
Narode moj, ne ostavljaj jezik svoj!	174
Ti nyamaş telefon	175
Ayrılma dilindən, xalqım!	176
Dua	177
Atəşlə barıt	177
Bir mahnı	177
Rugăciune	178
*** Ai spus o minciună...	178
*** Alături stăm...	178
Muțumesc, pentru stimă...	179
*** De tine m-ai legat fără de funii	180
*** Iubind cu drag...	180
Mâinile mamei	180
Anul nou	181
Descuț	181
De-a mijatca	181
Papuceii supărați	182
Numărătoare	182
În grădină la vecin	183
Ciulnu	183
Casă părintească	184
Întrebare	184
*** Despre iubire...	185
*** Mereu ceva în viața asta pierdem...	185
Gloanțe	185
*** În seara asta tu te-ai dus...	185
Возвращение в отчий дом	186
Человеку необходимо	187
Другу	188
Дом	188
Сонет	189
*** Стоит сарай	189
Считалки	190
Огонь и порох	191

Ночной любви сторожа	191
Сон	192
Людини потрібно... ..	193
Куля... ..	193
Одинока птиця	194
Пшов..... ..	194
Ayaz	195
Gece	195
Savurgun	196

Editura Pontos
str. 31 August 1989, 98
MD-2004, Chişinău, tel.: 23 22 18
editura.pontos@gmail.com

Tiparul executat la Tipografia "Reclama" SA
str. Alexandru cel Bun, 111
MD-2004, Chişinău

BÄN – BÄNİM!

Birisinä “Esenin” deerlär – eriyer,
Öbürü da “Blok”muş – baylêr.
Filan – “Puşkin”muş,
Fişman – “Göte”ymiş,
Birisi – “şeymiş”, bilmäm “neymiş”...
Bän sa – bänim,
Gagauz kökündänim!
Beni ölä sän zannet –
bän Todur Zanet...

Todur ZANET, poet, yazıcı, dramaturg, araştırmacı, folklorcu, rejisör, ştenarist, publişt, çevirici. Gagauz Milli Gimnanın avtoru (22.07.1990). “Ana Sözü” gazetesinin baş redaktoru. Hazırladı hem çıkardı 11 kiyat, onnarın arasında peet toplumları, annatmak yazıları, pyesalar, bilim-araştırma ençiklopediyası, uşaklar hem şkola için kiyatlar. 30-dan zeedä türkü peetlerini yazdı.

Gagauz dilinä çevirdi dünneyn en anılmış poetların yaratmalarını. Onnarın arasında Mihai EMİNESKUNun “Luçafar” (“Sabaa Yıldızı”) poeması. “Bucaan dalgasında” telehem radio programaların redaktoru olarak, “Teleradio Moldova” için gagauz dilindä 200-dän zeedä avtorluk programası hazırladı. Rejisör hem ştenarist olarak, hazırladı hem çıkardı “Gagauzlar hem Gagauzluk” bilim filmını (Türkiyeda hem Gagauziyada bu film “Gagauzya Benim Topraam / Гагаузия Моя Родина” adı olarak da tanındı).

Altı literatura premiyasının saabisi. Amerika Birleşik Devletlerin Kentucky devletinin Louisville baş kasabasının şannı vatandaşı. Gagauzluk için hem gagauz devletin kurulmasında çalışmaları için Gagauziya medalileri kabletti. Literaturanın ilerletmesi, miilli ruh zenginniklerin kökleştirilmesi zaametleri hem verimni publiştika çalışmaları için Moldovanın “Gloria Muncii” ordenının kavaleri oldu.

Duudu 1958-ci yılın Kirez ayın (iyün) 14-dä, Moldova Respublikasının Kongaz küüyündä (Gagauziya, Komrat rayonu).